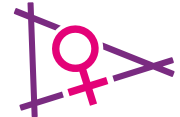

DOĞURGANLIK HAKLARIMIZ VAR!

KİH KADININ
İNSAN HAKLARI
DERNEĞİ

DOĞURGANLIK HAKLARIMIZ VAR!

19. Basım - 2000 adet basılmıştır.

Mayıs 2024

1. Basım, İstanbul, 2001

1. BASIMI HAZIRLAYANLAR

Nuran Akıncı, Ela Anıl, Ayşe Berktaş Hacımırzaoğlu, Nalan Hodoğlugil, İpek İlkaracan, Pınar İlkaracan, Nigar Etizer Karacık, Zülal Kılıç, Dicle Koğacıoğlu, Gülşah Seral, Janet Molzan Turan, Somnur Vardar

BİRİNCİ BASIM SONRASI KİTAPÇIĞA KATKIDA BULUNANLAR

Derya Acuner, Lalezar Akar, Liz Erçevik Amado, Fulya Ayata, Zelal Bedriye Ayman, Ebru Batık, Pınar Büyüktaş, Tuğçe Canbolat, Saba Esin, İrazca Geray, İrem Gerkuş, Derya Kaya, Deniz Kaynak, Evre Kaynak, Nuray Özgülner, Karin Ronge, Duygu Dokuz, Ayça Üzelgün Tekeli

ÇİZİMLER

Aydan Çelik

TASARIM

Kumanda İletişim

UYGULAMA

Myra

BASKI

İmak Ofset Basım Yayın San. ve Tic. Ltd. Şti.

Akçaburgaz Mah. 137. Sok.No: 12 Esenyurt / İstanbul / Türkiye

Tel: 444 62 18 / Faks: 0212 656 29 26 / E-Posta: info@imakofset.com.tr

© Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği / Women for Women's Human Rights - New Ways

Bu yayının tüm hakları saklıdır. Yayının hiçbir bölümü, Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği'nin izni olmaksızın değiştirilemez ve elektronik veya mekanik (fotokopi vb.) ortamda çoğaltılamaz. Referans verilerek alıntı yapılması dışında içeriğin kullanımı yazılı izne tabiidir.

ISBN 978-605-71625-3-3

İÇİNDEKİLER

KADINLAR OLARAK DOĞURGANLIK HAKLARIMIZI BİLMEK NEDEN ÖNEMLİDİR?	4
DOĞURGANLIK HAKLARIMIZ VAR!	5
İSTENMEYEN GEBELİKTEN SAĞLIKLI BİR ŞEKİLDE NASIL KORUNABİLİRİZ?	8
PREZERVATİF	10
DİYAFRAM	12
RAHİM İÇİ ARAÇ - RİA (SİRAL)	14
DOĞURUP DOĞURMAYACAĞIMIZA KARAR VERMEK... DOĞURMAK İSTİYORSAK ZAMANINA KARAR VERMEK...	17
DOĞUM KONTROL HAPLARI	18
VAJİNAL HALKA	22
GEBELİK ÖNLEYİCİ İĞNELER	24
DERİ ALTI ÇUBUKLAR (İMLANT)	26
ACİL KORUNMA	27
DOĞAL DOĞUM KONTROL YÖNTEMLERİ	28
SAĞLIKSIZ KOŞULLARDA DÜŞÜK YAPMAYA ÇALIŞMAMALIYIZ	30
KÜRTAJ	31
KISIRLIK (İNFERTİLİTE)	32
YA ÇOCUĞUM OLMUYORSA...	34
DOĞURGANLIK HAKLARIMLA İLGİLİ BİLGİ ve DESTEK ALMAK İÇİN NERELERE BAŞVURABİLİRİM?	37

KADINLAR OLARAK DOĞURGANLIK HAKLARIMIZI BİLMEK NEDEN ÖNEMLİDİR?

Sağlıklı olmak elbette hepimizin arzusu, sağlığımızı korumak da bunun bir yolu. Bunu gerçekleştirmek için sağlıklı beslenebilir, spor yapabilir, kendimize dikkat edebiliriz. Genel olarak sağlığımızı korumanın yanı sıra, bir de kadın olduğumuz için dikkat etmemiz gereken noktalar var.

Biz kadınlar, doğurganlık yeteneğine sahibiz. Doğurganlık haklarımız ise çocuk yapmak veya yapmamakla ilgili. Çocuk yapsak da yapmasak da, kendimiz için en doğru kararı vermek, bu kararı verirken de doğru bilgilere ve nitelikli sağlık hizmetlerine ulaşmak hakkımız.

Doğurgan olmamız, cinsel ilişkiye girmek istediğimiz, ama hamile kalmak istemediğimiz zamanlarda bazı yöntemlerin yardımıyla gebeliği önlememizi gerektirir. Doğurganlığımız hakkında doğru bilgileri edinip, doğurganlığımızı kontrol ederek, istediğimiz zamanlarda ve istediğimiz sayıda çocuk sahibi olmamız mümkün. Aynı zamanda cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korunabilir, mutlu bir cinsel yaşam sürebiliriz.

Kadının İnsan Hakları Derneği olarak doğurganlıkla ilgili haklarımızı, doğurganlığımızı kontrol edebilmemizi sağlayan yöntemleri ve bunların etkilerini inceledik.

İşte bu kitapçıkta sizlerle bu bilgileri paylaşmak istiyoruz.

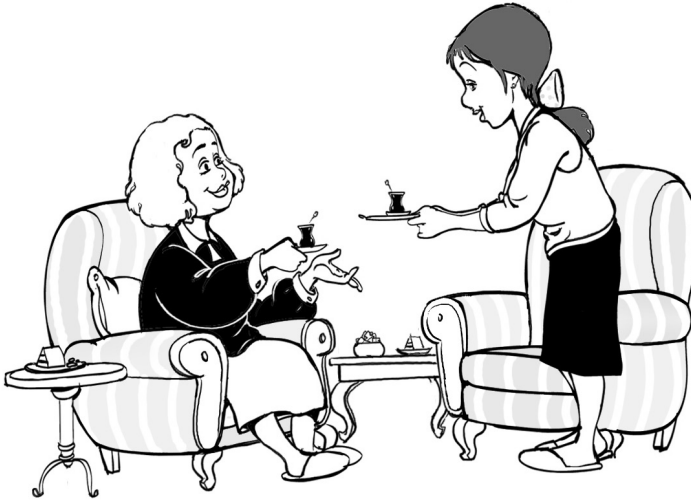

DOĞURGANLIK HAKLARIMIZ VAR!

İlknur ile Yurdağül yıllardır aynı mahallede oturan iki yakın arkadaş. İlknur üç yıllık evli, iki çocuğu var. Yurdağül evleneli daha bir yıl olmuş. Bir atölyede çalışıyor. İşe gidip gelen, yeni yeni insanlarla tanışan Yurdağül'de hep yeni haberler oluyor. İşyerinde olanlar, arkadaşlarının anlattıkları, yeni öğrendiği bir şey, gittiği bir yer...

Bugün de öyle, Yurdağül arkadaşına heyecanla bir şeyler anlatıyor: Kadınların doğurganlık hakları denilen hakları var! Üstelik bunlar yasal haklar.

İlknur doğurganlık kelimesini doğum yapmaya kolaylıkla bağlıyor. Ama bunun hak olacak nesi var ki? Yurdağül biraz düşündükten sonra: Bak, diyor, bizim doğurganlık yeteneğimiz var. Bu, kadınlara özgü bir yetenek. Yani doğum yapabiliyor, bedenimizde yeni bir can taşıyıp onu vakti gelince dünyaya getirebiliyoruz. Doğurganlık haklarımız ise, çocuk yapmak veya yapmamakla ilgili. Madem ki bedenimizin böyle bir özelliği var, bunun gerektirdiği sağlık hizmetlerinin karşılanması bizim hakkımız. Yani doğurganlık karşısında çaresiz kalmamak, onun esiri olmayıp ona sözümüzü geçirmek için doğurganlık ve bedenimiz üzerindeki etkileri hakkında bilgi sahibi olmak da hakkımız.

- Ben de kadınıym, o zaman benim de doğurganlık haklarım var mı?

- Tabii, tabii ki var! Doğduğumuz anda başlıyor bu haklarımız...

- Peki ne bunlar? Ben çok da anlamadım, doğurganlık doğum yapmak anlamına mı geliyor?

- Doğum yapmak doğurganlık haklarımızdan sadece bir tanesi... Ama sadece o değil, başka haklarımız da var.

- Üst üste çocuk yapmak da perişanlık, hepsiyle birden uğraşmak da... Geçen akşam rüyama bile girdi.

Ne zaman ve kaç çocuk yapacağımıza karar vermek hakkımız.

Çocuk yapıp yapmamaya karar vermek, çocuk doğurmak istediğimiz takdirde ne zaman ve kaç çocuk doğuracağımıza karar vermek hakkımız. Gebelikten korunma yöntemleri hakkında bilgi sahibi olup bilinçli bir seçim yapmak da hakkımız.

Sağlıklı, temiz koşullarda ve bir doktor denetiminde kürtaj olmak hakkımız.

İstemediği gebe kalıp, pis ve sağlıksız koşullarda ya da kendi kendine gebelikten kurtulmaya çalışırken ölen ya da sakat kalan o kadar çok kadın varmış ki... Oysa gerektiği durumlarda uygun bakım ve sağlık hizmetlerinin sağlandığı koşullarda, aşağılanmadan ve kötü muameleye maruz kalmadan, sağlıklı ve temiz bir ortamda, bir uzmana kürtaj yaptırmak hakkımız.

Çocuk sahibi olmak istediğimiz zaman, gebeyken, doğum yaparken ve doğum sonrasında sağlık hizmetlerinden yararlanmak hakkımız.

Bu hizmetler konusunda bilgilendirilmek ve bilinçli seçimler yapabilmek, hastane ve doğumhanelerde güler yüzlü, insanca muamele görmek en doğal hakkımız.

İlknur: Bunların birer hak olduğunu düşünmemiştim.

Yurdağül: Bu konuda bir eğitim programına katıldım, bunları orada öğrendim. Bu haklarımızı Türkiye Cumhuriyeti yasaları da koruyor. Hem kadınların doğurganlık haklarının korunmasına bütün dünyada önem veriliyormuş.

- Akşam acile ağır kanamalı bir kadın getirdiler. Düşük yapmak için kimseye söylemeden bir avuç ilaç içmiş. Bahçenin bir köşesinde bulmuşlar. Biraz daha gecikseler kurtaramayacaktık.

- Pek çok kadın çevresinden saklamak için veya yakınında bir hastane olmadığı için kendi kendine düşük yapmaya çalışıyor. Bu yüzden yüzlerce kadın sakat kalıyor, hatta ölüyor.

■ Bütün bunları bilmek Yurdağül'ün işine yaradı mı dersiniz?

İlknur: Peki bir sorum daha var... Bütün bunları bilmek benim ne işime yarayacak ki sanki? Senin işine yaradı mı?

Yurdağül: Benim çok işime yaradı gerçekten. Hem korunma yöntemleriyle ilgili bilgiler, hem de kendi bedenimle ilgili bir sürü şey öğrendim. Mesela benim hep başım ağırırdı ya? Onun nedenini öğrendim ve çaresini buldum. Kullandığım korunma yöntemi yüzündenmiş meğer... Onu değiştiren ağrı da geçti! Yani, bu konudaki haklarımızı bilmenin ve doğru bilgilere sahip olmanın bir sürü faydası var.

Bütün bunlar İlknur'un aklına yatmıştı. Arkadaşından yeni bir eğitim grubunun başlayacağını öğrendi ve çalışmalarına katılmaya karar verdi.

DOĞURGANLIK HAKLARIMIZ NELERDİR?

- Doğurganlık ve bunun bedenimize etkileri hakkında bilgi sahibi olmak,
- Sağlık kurumlarından ve hizmetlerinden faydalanabilmek,
- Gebelik boyunca bir sağlık görevlisinin düzenli kontrolü altında olmak; gebelik, doğum ve doğum sonrası dönem hakkında bilgi almak,
- Doğumun yeri ve şekli konusunda seçenekleri bilip karar vermek; temiz bir yerde, bir sağlık görevlisinin yardımıyla doğum yapmak,
- Doğum sonrası sağlık kontrollerini düzenli olarak yaptırmak; bebeğimizin beslenmesi ve bakımı ile ilgili destek almak,
- Cinsel ilişki yoluyla bulaşan hastalıklardan korunabilmek,
- Farklı gebelikten korunma yöntemleri hakkında bilgi sahibi olup aralarında seçim yapabilmek,
- Çocuk yapmak ya da yapmamak konusunda karar vermek,
- İsteddiğimiz sayıda çocuk yapmak,
- Çocuklarımızın doğum aralığını belirlemek,
- İstenmeyen bir hamilelik durumunda, gerekli tıbbi donanıma sahip, temiz sağlık kurumlarında ve bu konuda eğitilmiş uzmanlar vasıtasıyla kürtaj olmak,
- Korku ve kaygı duymadan, güvenle ve keyif alarak cinsel ilişkiye girebilmek.

Türkiye'de: Doğurganlık haklarımız ülkemizin yasalarının koruması altındadır.

Dünyada: Üyesi olduğumuz Birleşmiş Milletler ve aday ülke olduğumuz Avrupa Birliği bu hakların hayata geçirilmesine büyük önem vermektedir.

İSTENMEYEN GEBELİKTE SAĞLIKLI BİR ŞEKİLDE NASIL KORUNABİLİRİZ?

Ertesi hafta, eğitim toplantısı, İlknur da var...

Hayriye: Hoş geldiniz! Bugünün konusu SAĞLIKLI doğum kontrolü ve gebelikten korunma yöntemleri... Bir kadın için sağlıklı yollarla gebelikten korunmak neden önemli, fikrini söylemek isteyen var mı?

Sema: Benim 6 çocuğum var, artık çocuk istemiyorum. Çok arka arkaya da geldiler, hem son doğumda çok kan kaybettim, sonra da iltihap kaptım. Kendime gelmem aylar sürdü.

İlknur: Peş peşe doğan altı çocuğa bakmak da çok zor olmuştur. Hangi biriyle ilgileneceksin? Ne çocuklara bakabilirsin ne de kendine.

Zeynep: Düşünüyorum da, hamile kalma korkusu olmasa daha rahat ve güzel olabilir cinsel yaşamımız. Yoksa hep bir çekince, bir korku oluyor.

Hayriye: Haklısınız. Hem bazı doğum kontrol yöntemlerinin bizi cinsel yolla bulaşan hastalıklardan da koruduğunu biliyoruz.

Saadet: Korunurken de kendimize uygun bir yol bulmak lazım. Örneğin ben hap kullanmaya başladım, ama baş ağrılarım hiç dinmez oldu. Meğer tansiyonum çıkıyormuş, başka bir yöntemle korunuyorum artık.

Fatma: Bir tanıdığım, kızını çok küçük yaşta evlendirmişti. Kız hemen hamile kaldı. Doğumda öldü zavallı. Doktor çok kızdı, çocuk yaşta kız evlendirilir mi, doğurtulur mu diye. Henüz tam büyümemiş, demişti.

Hayriye: Çok haklı. Kızları daha çocukken evlendirmek zaten yasalara aykırı. Bir de doğum eklenince böyle sonuçlar ortaya çıkabiliyor. **Hele 18 yaşından küçük kızların doğum yapmaları çok tehlikeli.**

Gebelikten korunmanın sizce eşlerimize ve çocuklarımıza da faydası var mıdır?

Sema: Çocuk çok olunca biz çok yoruluyoruz, hasta bile oluyoruz. Ayrıca eşlerimiz için de çok zor. Hayat pahalı, hem ben hem eşim çalışsak bile çok sayıda çocukla doğru dürüst ilgilenmek, onları beslemek, giydirmek çok güç.

İlknur: Gebelikten korunarak, uygun zamanda ve uygun aralıklarla çocuk yapmak hem bizim hem de çocuklarımızın sağlığı açısından daha iyi olsa gerek.

Peki, planlanmamış ve istenmeyen gebeliği önlemek için neler yapabiliriz?

Hayriye: Evet, arkadaşlar; genç yaşta (18'den küçük), ileri yaşta, çok sayıda (4 ve üstü) ve 2 yıldan sık aralıklarla gebe kalmamak için tek çözüm etkili bir korunma yöntemi ile korunmaktır. Birçok farklı doğum kontrol yöntemi vardır. Her yöntem, her kadına uygun olmayabilir ancak her kadın için uygun olan bir ya da birkaç yöntem mutlaka vardır. Bu yöntemler, İslam dininin kurallarına da uygun kabul edilir.

En önemli nokta, doğum kontrol yöntemlerini doğru bir şekilde kullanarak sağlığımıza ve ilişkimize zarar vermeden istenmeyen gebelikten korunmaktır. Yanlış kullanım, yöntemin etkili olmasını engelleyebilir.

Önemli bir başka konu da bu yöntemlerin yan etkileridir. Bazı yöntemlerin bazı kadınlar üzerinde yan etkileri olabilir. Bu yüzden kullanacağımız yöntemi seçmeden bu yöntemler hakkında iyi bilgi sahibi olmamız, yan etkilerini öğrenmemiz ve bir sağlık kontrolünden geçmemiz çok önemlidir.

Zeynep: Çok doğru. Örneğin doktorum bana spiral takmıştı, ama öyle bir ağrı yaptı ve o kadar çok kanamam oldu ki, çıkarttırmak zorunda kaldım. Başka ne kullanayım bilmiyorum. Eşime de söylemedim. Ödüm kopuyor bir kaza olacak da hamile kalacağım diye.

Saadet: Sen kullanacağına eşin kullansa ya!

Zeynep: Nasıl yani, eşim spiral mi taksın?

Sema: Ay alemsin... Spiral takmayacak tabii, ama bak spirali çıkarttın diye ödün patlıyormuş. Hâlbuki eşinle konuşsan, o da prezervatif kullanarak korunabilir.

Zeynep: Prezervatif mi? O da nedir ki?

PREZERVATİF

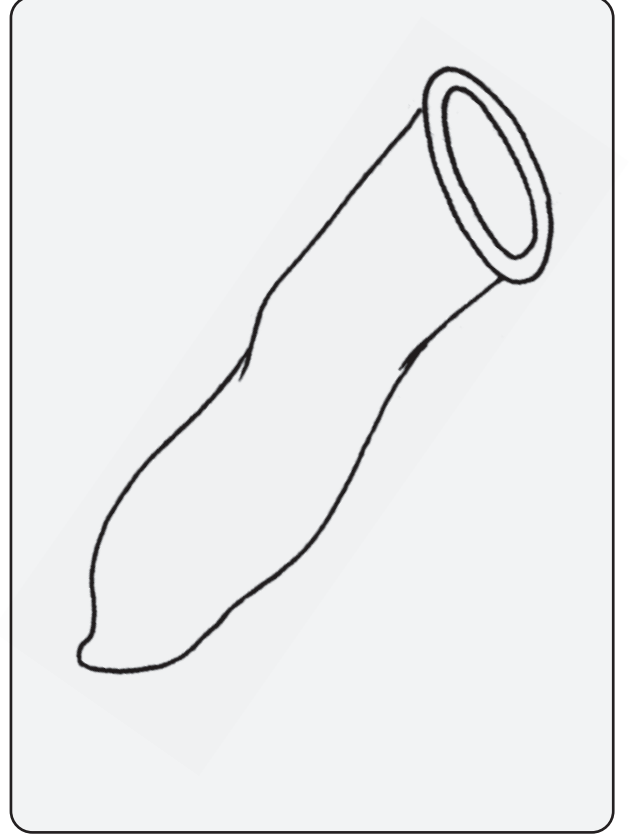
Kaput, kılıf, kondom da denilen prezervatif bir tür kauçuktan (lateks) yapılmış çok ince, esnek bir kılıftır.

PREZERVATİFİ ERKEKLER KULLANIR

Bunu kullanan erkek korunma konusunda sorumluluğu paylaşmış olur.

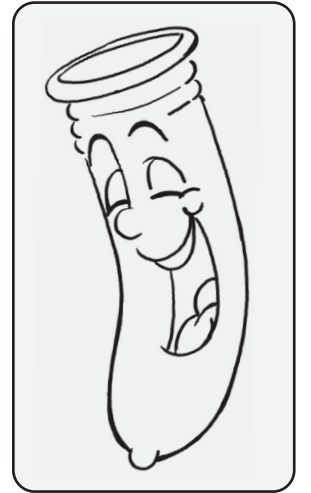
NASIL KORUR?

Bu kılıf, cinsel ilişki sırasında erkekten atılan meni içerisindeki spermelerin kadının rahmine ve yumurtalarına ulaşmasını engeller. Dolayısıyla döllenme önlenmiş olur.

OLUMLU YÖNLERİ

- Prezervatifi doğru kullanan 100 çiftten 97'si gebelikten korunabilmiştir.
- Prezervatif eşleri cinsel yolla bulaşan hastalıklara karşı da korur.
- Sağlığa hiçbir zararı yoktur. Her yaştaki erkek güvenle kullanabilir.
- Erken boşalmayı geciktirebilir.
- Muayene ve reçete gerektirmez.
- Eczane ve süpermarketlerden ücretli, bazı sağlık kuruluşlarından ücretsiz olarak kolayca edinilebilir.

OLUMSUZ YÖNLERİ

- Bazı kadınlar ve erkekler prezervatif kullanmaktan rahatsız olabilirler.
- Bazı erkeklerde sertleşmeyi güçleştirebilir.
- Kauçuk alerjisi olan çiftler için uygun bir yöntem değildir.

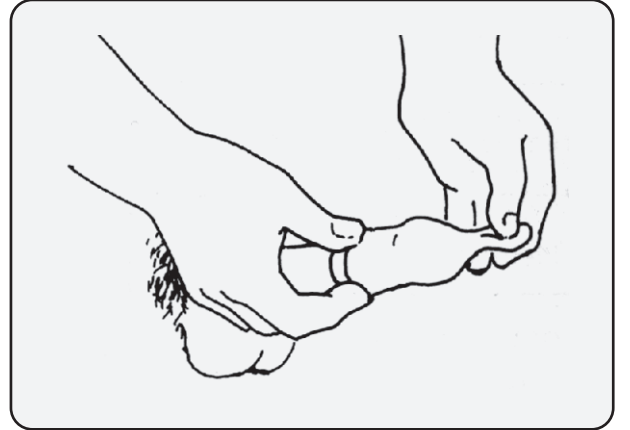
NASIL KULLANILIR?

- Prezervatifi erkek, cinsel ilişkiden önce sertleşmiş olan cinsel organına takar. Buna kadın da yardım edebilir.
- Her cinsel ilişki için YENİ bir prezervatif, sertleşmiş cinsel organ kadının vajinasına HİÇ temas etmeden takılmalıdır. Çünkü boşalmadan önceki salgıda sperm hücreleri bulunabilir.
- Kayganlaştırmak için bebeyağı, vazelin gibi yağlı maddeler kullanılmamalıdır.
- Takılırken ucunda bulunan boşluğun havası parmaklarla sıkıştırılarak alınmalıdır. Böylece meniye birikmesi için yer kalır.
- İlişki sonrasında meninin vajinaya dökülmemesi için sertlik tamamen kaybolmadan önce erkeklik organı prezervatiften tutularak dışarı çekilmelidir.
- İlişkiden sonra kullanılan prezervatifte patlak, yırtık var mı diye gözle kontrol edilmelidir.
- Prezervatif bir kez kullanıldıktan sonra atılmalıdır.

NELERE DİKKAT ETMELİYİM?

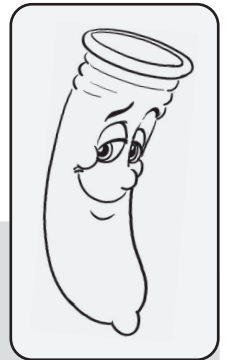

- Son kullanım tarihine,
- Ambalajında yırtık, ezilme olmamasına,
- Delik olmamasına,
- Serin, karanlık bir yerde saklamaya,
- Her prezervatifi sadece bir kez kullanmaya,
- Yedek prezervatif bulundurmaya.

DİKKAT!

Prezervatifte yırtık ve sızıntı olması durumunda acil önlem alınması için ilk 72 saat içinde bir sağlık kuruluşuna başvurulmalıdır.

PREZERVATİF HANGİ DURUMLARDA MUTLAKA KULLANILMALI?

- Cinsel ilişkiye gireceğiniz kişiyle yeni tanıştıysanız,
- Sık sık eş değiştiriyorsanız,
- Eşinizin başkalarıyla cinsel ilişkisi olduğundan kuşkulaniyorsanız,
- Kendinizin veya eşinizin cinsel yolla bulaşan bir hastalığı varsa.

HAMİLE KALMAK İSTERSEM...

Eşiniz prezervatif takmayınca korunma olmadığı için her an hamile kalabilirsiniz.

DİYAFRAM

Yumuşak lateks, plastik ya da silikon malzemeden yapılmıştır; tasa benzeyen avuç içi büyüklüğünde küçük bir araçtır.

NASIL KORUR?

Diyafram, rahim ağzını kapatarak erkeğin spermelerinin kadının rahmine girerek yumurtalara ulaşmasını engeller. Böylelikle gebelik önlenmiş olur.

NASIL KULLANILIR?

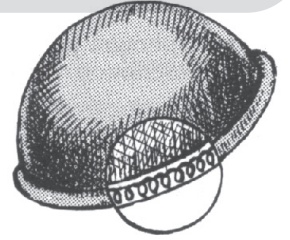
- Türlü boylarda diyafram vardır. Doktor muayene ederek ölçüyü alır ve size uygun diyaframı önerir.
- İlk uygulama klinikte, eğitilmiş bir sağlık elemanı tarafından yapılır.
- Kadın, diyaframı cinsel ilişkiden kısa bir süre önce (en fazla 6 saat) rahim ağzına oturtur.
- Diyaframı yerleştirmeden önce içine sperm öldürücü krem koyarak daha etkili bir korunma sağlanabilir.
- Cinsel ilişkiden sonra 6 saat rahim ağzını örter biçimde kalması gereklidir.

OLUMLU YÖNLERİ

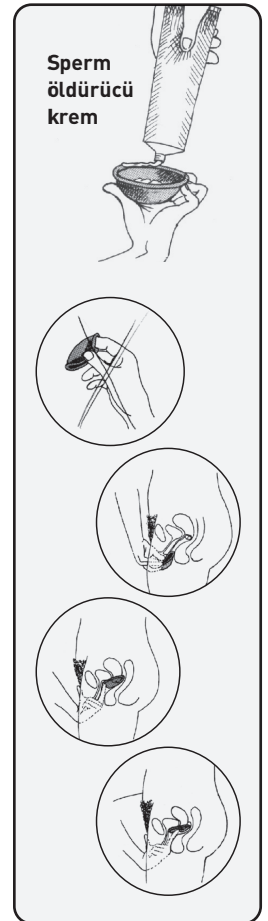
- **Diyaframı doğru kullanan 100 kadından 94'ü gebelikten korunabilmiştir.**
- Cinsel yolla bulaşan hastalıklara karşı kısmen koruyucu etkisi vardır.
- Diyaframın bilinen bir yan etkisi yoktur.
- Yıkayıp tekrar tekrar kullanılabilir (yaklaşık 2-3 sene dayanır).
- Kontrol kadındadır.

OLUMSUZ YÖNLERİ

- Cinsel organlarınıza dokunmaktan hoşlanmıyorsanız takıp çıkarmak zor gelebilir.
- İdrar yollarınızda sık sık iltihaplanma oluyorsa, diyafram kullanmamanız daha doğrudur.

Diyaframı kadınlar kullanır.

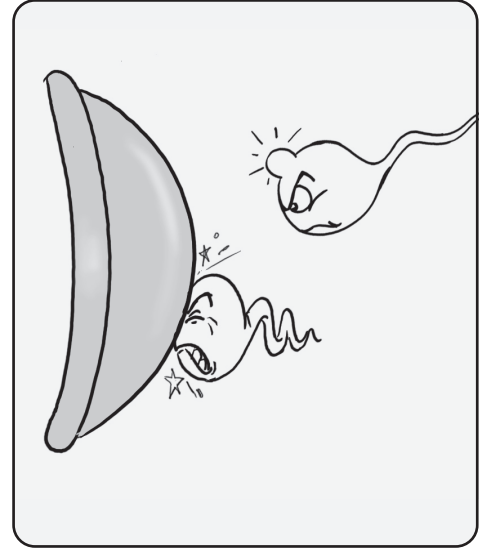
NELERE DİKKAT ETMELİYİM?

- Mutlaka bedeninizin ölçüsüne uygun diyaframı kullanmalısınız.
- Diyaframı yerleştirmeden önce ellerinizi sabunla yıkamalısınız.
- Diyaframı cinsel ilişkiden sonra en az 6 saat yerinde bırakın. 24 saatten fazla haznede tutmayın.
- Diyaframı çıkarttıktan sonra sabunla iyice yıkayıp kurulayın. Delik olup olmadığını ışığa tutarak kontrol edin.

BEN KULLANABİLİR MİYİM?

- Âdet dışında kanamalarınız varsa,
- Yakın bir zamanda hamile kalmayı düşünüyorsanız,
- Bebeğinizi emziriyorsanız,
- Daha önce hiç gebe kalmadıysanız,
- Eşiniz korunma konusunda bir şey yapmaya yanaşmıyorsa,
- diyafram size uygun bir korunma yöntemi olabilir.

NEREDEN ALIRIM?

- Doktor ölçünüzü aldıktan sonra büyük eczanelerden veya bazı üniversite hastanelerinden alabilirsiniz. Her yerde bulunmayabilir.

HAMİLE KALMAK İSTERSEM...

- Diyaframın kalıcı bir etkisi yoktur. Takmayınca korunma olmadığı için her an hamile kalabilirsiniz

DİKKAT!

Yüksek ateş, üreme organları bölgelerinde kızarıklık, hassasiyet, kaşıntı hissedilirse hemen bir sağlık kuruluşuna başvurulmalıdır.

DİKKAT

Diyaframda yırtık ve delik olması durumunda acil önlem alınması için ilk 72 saat içinde bir sağlık kuruluşuna başvurulmalıdır.

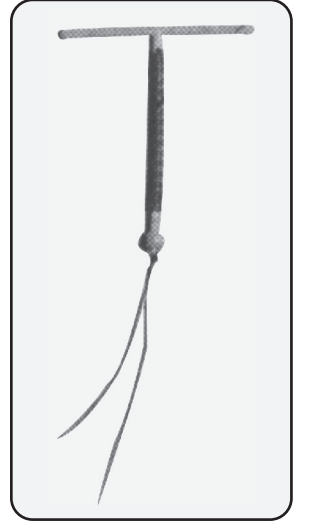
RAHİM İÇİ ARAÇ - RİA (SPİRAL)

Spiral, RİA veya tıpa da denen, ülkemizde sıklıkla spiral adıyla bilinen plastikten yapılmış, bazı kısımları bakır ile kaplı küçük ve yumuşak bir araçtır. Bazı çeşitleri hormon da içerir.

Rahim içi aracı (spiral) kadınlar kullanır.

NASIL KORUR?

Rahim içi araçlar spermlerin kadının üst genital organlarında ilerlemesini engelleyerek yumurtanın döllenenmesini ve/veya döllenenmiş bir yumurtanın rahim içine yuvalanmasını önler. Rahim içini gebelik oluşumuna elverişsiz hale getirir. Hormonlu olanları buna ek olarak rahim ağzındaki salgıyı koyulaştırarak sperm hücrelerinin rahime geçmesini engeller.

OLUMLU YÖNLERİ

- **Spirali doğru kullanan 100 kadından 99'u gebelikten korunabilmiştir.**
- Çok etkili bir yöntemdir, takıldığı anda koruyuculuğu başlar.
- Bakırlı olanlar 12 yıl boyunca koruma sağlar.
- Çıkarıldığında hemen gebe kalınabilir.
- Cinsel ilişki sırasında herhangi bir önlem almak zorunda kalmazsınız.
- Cinsel ilişkiyi kesintiye uğratmaz.
- Hiçbir ilaçla etkileşimi yoktur.

OLUMSUZ YÖNLERİ

- Mutlaka bir sağlık kuruluşunda eğitimli bir personel tarafından uygulanması gerekir.
- Uygulama ve çıkarma işlemi bazı kadınlarda ağrılı olabilir.
- İlk aylarda kramplar, lekelenme tarzı kanamalar, âdet miktarında artma ve adet süresinde uzama olabilir.
- Cinsel yolla bulaşan hastalıklara karşı koruma sağlamaz.

BEN KULLANABİLİR MİYİM?

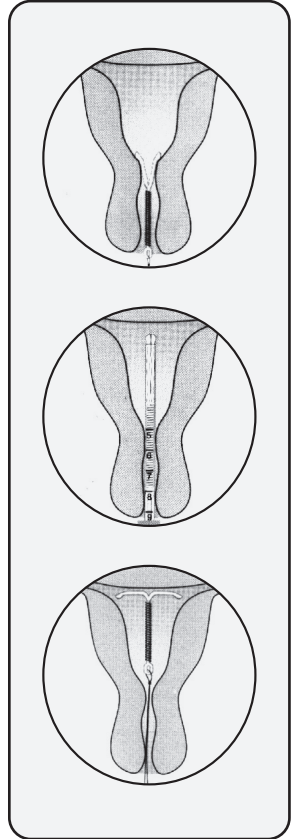
- Uzun süreli etkili korunma istiyorsanız,
 - 35 yaşının üzerindeyseniz ve tüplerin bağlanması gibi kalıcı bir yöntem kullanmak istemiyorsanız,
 - Yeni doğum yaptıysanız ve/veya bebeğinizi emziriyorsanız,
 - Kürtaj olduysanız ya da kendiliğinden düşük yaptıysanız,
 - Diğer doğum kontrol yöntemlerini kullanmakta zorluk çekiyorsanız,
 - Eşiniz doğum kontrolü ile ilgili sorumluluk almak istemiyorsa,
- rahim içi araç kullanmayı düşünebilirsiniz.**

KİMLER İÇİN UYGUN DEĞİLDİR?

- Hamileyseniz ya da hamile olduğunuzdan şüpheleniyorsanız,
- Bakıra alerjiniz varsa,
- Cinsel organlarınızda kanser varsa,
- Âdet dönemi dışında nedeni bilinmeyen kanamalarınız oluyorsa,
- Cinsel yolla bulaşan bir hastalığınız varsa veya böyle bir hastalığa yakalanma ihtimaliniz yüksekse,
- Daha önce üreme organlarınızda bir iltihaplanma olduysa ya da doğum veya kürtaj sonrası iltihaplanma olduysa,

spiral kullanmamalısınız.

- Kansızlık (anemi) sorunuz varsa,
 - Âdet döneminde kanamalarınız çok fazla ve sancılı oluyorsa,
 - Yaşınız 20'den küçükse,
 - Hiç gebe kalmadıysanız,
 - Doğum sonrası ilk 48 saat sonrası ve 6-8 aylık düşük yaptıysanız,
- spiral kullanmadan önce doktorunuza danışın.**

RAHİM İÇİ ARAÇ NASIL UYGULANIR?

Muayeneden sonra eğitilmiş bir sağlık görevlisi tarafından rahminize yerleştirilir. Genel olarak âdet kanamalı dönem içinde (5'inci günde) uygulanır. Doğum sonrası ilk 48 saat içinde veya düşük ertesinde 4'üncü haftadan sonra hemen uygulanabilir. RİA uygulandıktan sonra 1'inci ayın sonunda ilk kontrole gitmelisiniz. Daha sonra yılda bir kez düzenli muayeneden geçmelisiniz. Rahim içi araç kullanmak için kadın sağlığı ve doğum kontrol hizmetleri veren tüm sağlık kuruluşlarından yardım alabilirsiniz.

HAMİLE KALMAK İSTERSEM...

Rahim içi aracı bir sağlık görevlisine çıkarttırdıktan sonra hamile kalabilirsiniz. Asla kendiniz çıkartmaya çalışmayın.

RAHİM İÇİ ARAÇ KULLANIRKEN İKİ ÖNEMLİ SAĞLIK SORUNU VARDIR:

Rahim içi araç yerindeyken gebelik ve dış gebelik. Çoğunlukla RİA'nın kısmen ya da tamamen atıldığıının fark edilmemesi sonucu oluşur. RİA içerdeyken olabilen gebelikler de vardır, bu durumda gebelik tanısı koyulduğunda sağlık personeli RİA'yı çıkartır. Dış gebelik olduğunda sağlık personelinin müdahalesi gerekir.

HORMONLU RAHİM İÇİ ARAÇLAR

Bu araçlarda bakır yerine kadınlık hormonlarından biri olan progesteron vardır. Gebelikten koruma özelliği bakırlı rahim içi araç ile aynıdır. Ek olarak, üzerinde taşıdığı progesteron hormonu rahim iç dokusunu incelterek gebeliği önlemedeki etkiyi artırmaktadır. Etki süresi 5 yıldır.

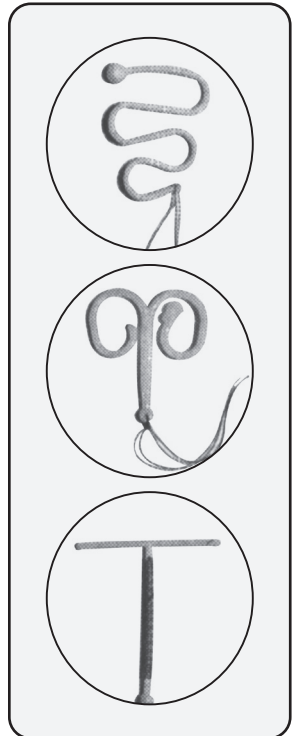
Hormonlu RİA'lar gebelikten korunmanın yanı sıra, âdet kanamalarının aşırı olduğu durumlarda tedavi amacıyla da kullanılmaktadır. Âdet kanamasının miktarını genel olarak azaltır. Bu nedenle özellikle âdet kanamasından şikâyet edenler tarafından tercih edilebilir. Uygulama zamanı, dikkat edilmesi gereken özellikler bakırlı rahim içi araçla benzerdir.

DİKKAT! YAN ETKİLERİ OLABİLİR!

Rahim içi araç takıldıktan sonraki hafta hafif kanamalarınız olabilir. Bazı kadınlarda da ilk 3 ay boyunca âdet kanamaları daha sancılı ve ağır geçebilir. Ama 3 ay sonunda normale dönmüş olması gerekir.

- Karnınızda aşırı ağrı,
- Cinsel organınızdan gelen kötü kokulu ve renkli akıntı,
- Düzensiz kanama,
- Cinsel ilişki sırasında ağrı,
- İpliklerin kaybolması ya da elinize kısa veya uzun gelmesi,
- RİA'nın vücuttan dışarı atılması,
- Âdet kanamanızda 10 günden fazla gecikme,

durumlarında **HEMEN spiral konusunda bilgili bir sağlık kuruluşuna başvurun.**

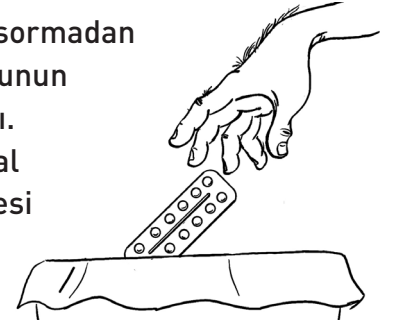

DOĞURUP DOĞURMAYACAĞIMIZA KARAR VERMEK... DOĞURMAK İSTİYORSAK ZAMANINA KARAR VERMEK...

Elif ve Metin üniversitede okurken evlenmeye karar verdiler. İkisi de yarım gün çalışıyorlardı. Metin'in babasının iki odalı küçük dairesinde okul bitene kadar kira ödemedi oturacak, okul bitince kendi evlerine geçeceklerdi. Ancak evlendikten üç ay sonra, Metin'in ailesi ve çevresi çocuk için baskı yapmaya başladı. Babası yaşının ilerlediğini, artık torun sevmek istediğini söylerken, annesi gelinin kısır olup olmadığını sorup duruyordu.

Ailesinin baskısından bunalan Metin bir süre sonra Elif'in fikrini sormadan doğum kontrol haplarını çöpe attı. Kendisi de korunmadı. Daha bunun tartışması bitmeden, Elif, evliliklerinin altıncı ayında hamile kaldı. Henüz üçüncü sınıftaydı. İş ve ev yükü altında okulunu zaten ihmal etmişti. Şimdiyse okulu tamamen bırakmak zorundaydı. Oysa ailesi onu okutabilmek için ne zorluklara katlanmıştı. Kendi fikri sorulmadan, sırf çevresi istiyor diye hamile kalmıştı.

Sağlıklı bir bebekleri oldu. Ancak Elif, okulu ve yardımcı öğretmen olarak çalıştığı yarım günlük işi bırakmak zorunda kaldı. Kendisini anneliğe hiç hazır hissetmiyordu. Üstelik gelirleri yarıya inmiş, masrafları ikiye katlanmıştı.

Elif kendini gencecik yaşta, nasıl bakacağını bilemediği bir bebekle baş başa bulmuştu. Ve bu kararı kendisi vermemişti. Bir yandan çalışıp bir yandan okula gittiği için eşine yardımcı olamayan Metin, Elif'i zorladığı için vicdan azabı çekiyordu. Çevre baskısına boyun eğdiğine pişmandı. Bunları doğumdan birkaç ay sonra Elif'e anlatıp özür diledi.

"Bundan sonra, ne yapacağımıza birlikte ve çevreye aldırmadan karar vereceğiz" dediler. Ve öyle de yaptılar. Bebekleri bir yaşına geldiğinde çevreden bu sefer de bir kardeş yapmaları için baskı gelmeye başladı. Ama Metin ve Elif söylenenlere kulak asmadı. Önce Metin okulunu bitirdi. Çocukla ilgili sorumlulukları Elif'in üzerinden alarak eşinin okuluna dönmesine olanak sağladı. Konuşup, ikinci bir bebek istediklerine karar vermişlerdi. Ancak henüz erkendi. Bu bebeğin zamanını kendileri belirleyeceklerdi.

Elif'in hayalleri eriyip gidiyordu.

DOĞUM KONTROL HAPLARI

Kadın vücudunda doğal olarak bulunan iki hormonu (östrojen ve progesteron) içeren haplar, dışarıdan verilerek yumurtalıklardan yumurtanın atılmasını engeller. İki hormonlu ve tek hormonlu olmak üzere iki türü vardır.

İKİ HORMONLU DOĞUM KONTROL HAPLARI

Kadın vücudunda doğal olarak bulunan iki hormonu (östrojen ve progesteron) içeren haplardır. Her gün düzenli olarak alındığında gebelikten korur.

Doğum kontrol haplarını kadınlar kullanır.

OLUMLU YÖNLERİ

- Doğru kullanan her 1000 kadından yalnızca 1 tanesi gebe kalmıştır.
- Kullanım kontrolü kadındadır.
- Cinsel ilişkiyi kesintiye uğratmaz.
- Âdetleri düzenli hale getirmek, vücutta kist oluşumunu azaltmak, kemik erimesi riskini düşürmek gibi gebelik önleme dışı etkileri de vardır.

OLUMSUZ YÖNLERİ

- Her gün aynı saatte almayı unutmamak gerekir.
- Yüksek tansiyonu olan ve sigara içen kadınlarda damar tıkanıklığına neden olabilir.
- Cinsel yolla bulaşan hastalıklara karşı koruyucu etkisi yoktur.
- Bazı kadınlarda kilo artışına neden olabilir.
- Anne sütünün miktarını azaltır.

NASIL KORUR?

Kadının yumurtalıklarından yumurtanın gelişip atılmasını engeller. Rahim ağzındaki salgıyı koyulaştırarak spermelerin rahmin içine geçmesini önler. Rahim içi tabakasını inceltir.

BEN KULLANABİLİR MİYİM?

Her gün hap almayı hatırlayabilecekseniz, Âdet kanamalarınız fazla ya da düzensizse ve kansızlığınız varsa, Eşiniz korunma konusunda size destek olmuyorsa, **doğum kontrol hapi kullanmayı düşünebilirsiniz.**

KİMLER İÇİN UYGUN DEĞİLDİR?

- Meme kanseri tanısı ya da şüphesi varsa,
- Nedeni bilinmeyen vajinal kanamalarınız oluyorsa,
- 35 yaş ve üzeri olup günde 15'ten fazla sigara içiyorsanız,
- Damar sertliği, damar tıkanıklığı, yüksek tansiyon ve felç geçirdiyerseniz,
- Karaciğer hastalığınız varsa,
- Yeni ameliyat geçirdiyerseniz ya da ameliyata hazırlanıyorsanız,
- Bebeğinizi emziriyorsanız,
- Migreniniz varsa,

doğum kontrol hapı kullanmanız tehlikeli olabilir. MUTLAKA öncesinde doktorunuza danışın.

NASIL KULLANILIR?

- **Hapa başlamadan önce MUTLAKA bir sağlık kuruluşundan danışmanlık alın.**
- Hap kullanmaya başlamak için en uygun zaman âdetin ilk günüdür. Bununla birlikte âdetleriniz düzenliyse âdetin ilk 7 günü içinde herhangi bir günde başlanabilir. Eğer âdet kanaması yeni bitmişse bir hafta ek bir yöntem kullanılmalıdır.
- Cinsel ilişkiye girseniz de girmeseniz de hapları hiç unutmadan her gün aynı saatte almalısınız.
- Kullanılan hap 28'lik paketlerdeyse, paket bitene kadar her gün bir tane hap içilir. Paket bitince, ara vermeden yeni bir pakete başlanır, âdet beklenmez.
- 21 günlük olan haplar üç hafta boyunca her gün bir tane alınır. 21 hap bittiğinde 7 gün ara verilip 8'inci gün âdet olunsun ya da olunmasın yeni bir pakete başlanır.
- Doğum sonrası emziriliyorsa 6'ıncı aydan sonra, emzirilmiyorsa 3'üncü haftadan sonra kullanılabilir.
- Düşükten hemen sonra ya da ilk 7 gün içinde kullanılabilir.

Hap Kullanmayı Unutursanız...

- Bir hapı almayı unutursanız, aynı gün içinde hatırladığınız anda hapı alın. Daha sonra o günün hapını her zamanki saatte alarak devam edin.
- İki ya da daha fazla hapı almayı unutursanız, kullanılan hapın hormon dozuna göre sağlık personeli tarafından verilen önerileri takip edin.

DİKKAT! İSTENMEYEN ETKİLERİ OLABİLİR!

Bazı kadınlarda baş ağrıları ve baş dönmesi, bulantı, kilo alma, sinirlilik, depresyon, yorgunluk, yüksek tansiyon, sarılık, cinsel isteksizlik, vajinal akıntı ve ağrılar, cilt sorunları ve iştahsızlık gibi yan etkiler görülebilir. Bu yüzden en doğrusu, hap kullanmaya bir sağlık görevlisinin danışmanlığında başlamaktır.

Bu belirtilere dikkat edin!

- Çok şiddetli baş ağrıları ve görmede bulanık olursa,
- Kol ve bacaklarda güçsüzlük veya uyuşma varsa,
- Göğsünüzde şiddetli ağrı ve nefes alma güçlüğü hissediyorsanız,
- Bir bacağınızda şiddetli ağrı varsa,
- Âdet kesilmesi ya da beklenmeyen vajinal kanama olursa,

hemen bir sağlık kuruluşuna başvurulmalıdır.

Hap almayı kesince hamile kalabileceğinizi unutmayın. Yan etkiler devam ederken hamile kalmanız da sakıncalı olabilir. Doktora gidene kadar ek bir yöntemle korunun.

TEK HORMONLU DOĞUM KONTROL HAPLARI

Mini haplar olarak da bilinirler. Kadınlık hormonlarından progesteron içerirler.

OLUMLU YÖNLERİ

- **Doğru kullanıldığında 100 kadından sadece 2'sinde gebelik görülür.**
- Emziren annelerde etkilidir.
- Anne sütünün kalitesini bozmaz. Miktarını artırabilir.
- Rahim ve yumurtalık kanserlerine karşı koruyucudur.
- Âdet kanama miktarını ve ağrılarını azaltır.

OLUMSUZ YÖNLERİ

- Geçici olarak ilk aylarda düzensiz âdet görme, âdet görmeme ve lekelenme tarzı kanamalar görülebilir.
- Bir hap unutulduğu zaman hamile kalma olasılığı iki hormonlu haplara göre daha yüksektir.

BEN KULLANABİLİR MİYİM?

İki hormonlu haplardan farklı olarak emziren anneler (6'ncı haftadan sonra) ve sigara içen kadınlar da dahil olmak üzere 16 yaşın üzerinde kadınlar tarafından kullanılabilir.

KİMLER İÇİN UYGUN DEĞİLDİR?

- 6 haftadan küçük bebeğinizi emziriyorsanız,
- Nedeni bilinmeyen vajinal kanamalarınız oluyorsa,
- Aktif karaciğer hastalığınız varsa (hastalık devam ettiği sürece),
- Damar sertliği, damar tıkanıklığı, yüksek tansiyon ve felç geçirdiyse,
- Meme kanseri tanısı ya da şüphesi varsa,
- Verem ve sara hastalığı tedavisi görüyorsanız,

doğum kontrol hapı kullanmanız tehlikeli olabilir. MUTLAKA öncesinde doktorunuza danışın.

NASIL KULLANILIR?

- **Hapa başlamadan önce MUTLAKA bir sağlık kuruluşundan danışmanlık alın.**
- Hap kullanmaya başlamak için en uygun zaman âdetin ilk günüdür. Bununla birlikte âdetleriniz düzenliyse âdetin ilk 5 günü içinde herhangi bir günde başlanabilir. Ek bir yöntem kullanmanız gerekmez.
- Kutuda 28 adet hap vardır. Bu haplar kesintisiz alınır ve kutu bitiminde ara vermeden yeniden vakti geldiğinde hap kullanılmaya devam edilir.
- Haplar hiç unutulmadan her gün, aynı saatte alınmalıdır. Hap alımı 3 saatten fazla geciktirilirse gebelik riski artar.
- Hap içilmesi 2 gün unutulursa gebelik riski arttığından ilk 72 saat içinde acil korunma için bir sağlık kuruluşuna başvurun.

DİKKAT!

- Şiddetli âdet kanaması, şiddetli baş ağrısı, sarılık, âdet kesilmesi ya da beklenmeyen vajinal kanama, karında şiddetli ağrı olursa

hemen bir sağlık kuruluşuna başvurulmalıdır.

VAJİNAL HALKA

Vajinal halka, yeni geliştirilmiş, güvenilir, hormon içeren, ince, yuvarlak, esnek ve kullanılması çok kolay bir halkadır. Vajinal halka gebelikten korunma amacıyla vajina içine **âdetin ilk günü yerleştirilir ve takıldıktan 21 gün sonra çıkarılması gerekir**. Yan etkileri ile olumlu ve olumsuz yönleri doğum kontrol haplarına oldukça benzer.

NASIL KORUR?

- Ağızdan alınan doğum kontrol hapları gibidir, fakat daha düzenli bir şekilde hormon salarak bir ay boyunca gebelikten korur. Hormon salımı dengeli olduğundan, doğum kontrol hapları kullanılırken görülebilen ara kanama riski daha düşüktür ve adet düzensizlikleri daha az görülür. Vajina içine yerleştirilen vajinal halka, cinsel ilişki sırasında eş tarafından da hissedilmez.
- Gebelikten koruyucu vajinal halka çıkarıldıktan 2-3 gün sonra (aynı doğum kontrol haplarında olduğu gibi) adet kanaması başlar.
- Her halka bir kereliktir. Yeni takılacak halka, son çıkarılan halkadan tam 7 gün sonra vajina içerisine yerleştirilir.

OLUMLU YÖNLERİ

- Doğum kontrol hapları gibi her gün alınması gerekmediğinden, unutulması söz konusu değildir.
- Çok düşük doz hormon içerir.
- Gebelikten koruma konusundaki etkisi çok yüksektir.
- Kullanıma son verildiğinde doğurganlık hemen geri döner.
- Hap kullanımında görülen ara kanamalar sıkça görülmez.

OLUMSUZ YÖNLERİ

Vajinal halka kullanımını sırasında bazı istenmeyen etkiler ortaya çıkabilir.

En sık karşılaşılan sorunlar şunlardır:

- Vajinanın içinde veya rahim boynunda rahatsızlık hissi
- Baş ağrısı (migren dahil)
- Ruh haline olan etkiler (depresyon dahil)
- Bulantı ve kusma
- Vajinal akıntı
- Vajinal enfeksiyon
- Kilo alma
- Göğüslerde ağrı, rahatsızlık veya hassasiyet
- Adet dönemlerinde ağrı
- Cinsel istekte azalma

NASIL KULLANILIR?

- Vajinal halka bir bacağı kaldırma, çömelme ya da uzanma pozisyonlarından birisinde kişinin kendisi veya bir jinekolog tarafından takılır. İlk uygulamadan sonra kişinin kendisi genelde halkayı yerine kolayca yerleştirebilir. Vajina içine yerleştirilmesi ağrısız ve zahmetsizdir.
- Vajinal halka için doğru pozisyon yoktur. Bariyer yöntem olmadığı için yanlış yerleştirmeye bağlı etkide azalma olmaz.
- Vajinal halkanın düşmesi halinde (ki bu çok nadir olur), tekrar yerleştirilebilir. Yerleştirmeden önce soğuk suyla yıkanabilir, ama 3 saatten uzun bir süre dışarıda kalmışsa yeniden takıldıktan sonra 7 gün süreyle ek bir korunma yöntemi kullanılmalıdır.

AŞAĞIDAKİ DURUMLAR ORTAYA ÇIKARSA MUTLAKA DOKTORUNUZLA GÖRÜŞÜN:

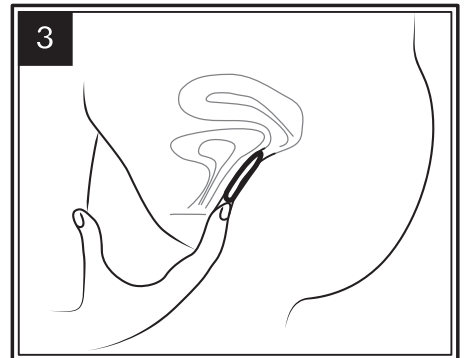
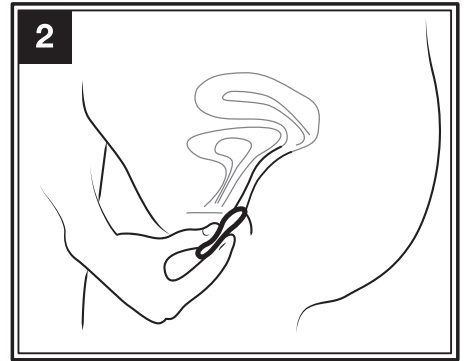
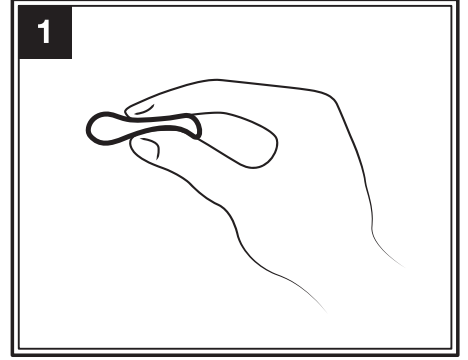
- Göğüs ve bacaklarda şiddetli ağrı
- Şiddetli karın ağrısı
- Nefes almada güçlük
- Ani görme kaybı ya da bozuklukları
- Şiddetli baş ağrısı

KİMLER İÇİN UYGUN DEĞİLDİR?

Doğum kontrol haplarında olduğu gibi, 35 yaş üstü sigara içen kadınlar, şeker hastaları, pıhtılaşma bozukluğu olanlar bu yöntemi kullanmamalıdır.

DİKKAT

Vajinal halka mutlaka doktor önerisi ile kullanılmalıdır. Ayrıca cinsel yollarla bulaşan hastalıklardan korumaz.

GEBELİK ÖNLEYİCİ İĞNELER

Kadınlık hormonlarından bir veya ikisini (östrojen ve progesteron) içermesine göre 3 aylık, 2 aylık ve 1 aylık iğneler şeklinde uygulanır.

Koruyucu iğneler kadınlara uygulanır.

OLUMLU YÖNLERİ

- Doğru kullanıldığında 100 kadından 99'unu gebeliğe karşı korur.
- İğne olmayı hatırlamak dışında bir şey yapmanıza gerek yoktur.

OLUMSUZ YÖNLERİ

- Kontrol kadında değil, **uygulayıcıdadır.**
- Cinsel yolla bulaşan hastalıklara karşı koruyucu etkisi yoktur.
- Sizi rahatsız eden herhangi bir yan etkisinde, vücudunuzdan çıkaramazsınız. İğnenin etkisinin geçmesini beklemek zorundasınız. Bu da birkaç ay sürebilir.

NASIL KULLANILIR?

- 1, 2 ya da 3 ayda bir, sağlık görevlisi kol ya da kalçanızdan iğne yapar. İlk iğneyi âdetiniz sırasında yaptırın. Âdet kanamasının başlangıcından itibaren ilk 5 gün içinde yapıldıysa anında korumaya başlar. Farklı iğnelerin içindeki maddeler de farklı olduğundan hangisini kullanacağınıza gerekli kontrolleri yaptıktan sonra doktorunuzun karar vermesi gerekir.
- İğneler zamanında ve düzenli olarak yapılmalıdır. Üç günü aşan bir gecikme olursa gebe olmadığınızdan emin olun.
- İğneyi yapan uzmandan bir dahaki iğnenin tarihini **MUTLAKA** öğrenin ve iğnelerinizi zamanında yaptırın, yoksa koruyucu etkisi azalır.

BEN KULLANABİLİR MİYİM?

- Belirtilen zamanlarda düzenli iğne yaptırabilecekseniz,
- Uzun süreli korunma istiyorsanız,
- Diğer doğum kontrol yöntemlerini kullanmayı unutmaktan korkuyorsanız,
- Eşiniz korunma konusunda size destek olmuyorsa, **gebelik önleyici iğne kullanmayı düşünebilirsiniz.**

KİMLER İÇİN UYGUN DEĞİLDİR?

- Meme kanseri tanısı ya da şüphesi varsa,
- Nedeni bilinmeyen vajinal kanamalarınız oluyorsa,
- Kalp krizi ve felç geçirdiyse,
- Damar tıkanıklığına bağlı kalp hastalığı ve ağır hipertansiyonunuz varsa,
- 20 yıldan uzun süredir göz, böbrek veya sinir sistemi hasarıyla birlikte şeker hastalığınız varsa,
- Hamile olma olasılığınız varsa ya da âdet kanamanız gecikmişse,

gebelik önleyici iğne kullanmamalısınız.

DİKKAT! YAN ETKİLERİ OLABİLİR!

- Şiddetli karın ağrısı,
- Şiddetli göğüs ağrısı, öksürük, nefes darlığı,
- Şiddetli baş ağrısı,
- Bulanık görme,
- Şiddetli bacak ağrısı,
- Sarılık,
- Aşırı âdet kanaması,

durumlarında derhal bir sağlık kuruluşuna başvurulmalıdır.

NEREDEN ALIRIM?

Doktor kontrolünden geçtikten sonra eczanelerden alıp aile planlaması hizmeti veren sağlık kurumlarında yaptırabilirsiniz.

HAMİLE KALMAK İSTERSEM...

İğneleri kestikten sonra hamile kalmanız için bir yıl geçmesi gerekebilir.

DİKKAT

Kontrol uygulayıcıda olduğu için, bu iğneler yan etkileri hakkında tam bilgi verilmeden ya da ne olduğu söylenmeden yapılabilir. Yani kadına bilgi verip onayını almadan uygulanması ihtimali vardır. Bazı ülkelerde böyle uygulamalar olduğuna dair şikâyetler gelmiş ve kadın örgütleri bu suistimale karşı harekete geçmiştir.

DERİ ALTI ÇUBUKLAR (İMLANT)

Deri altına yerleştirilen ve 3 yıl süreyle yüksek oranda doğum kontrolü sağlayan bir çubuktur. İçinde kadınlık hormonlarından progesteron vardır. Ülkemizdeki tek deri altı çubuk yöntemi İmplanon'dur.

BEN KULLANABİLİR MİYİM?

Uzun süreli bir korunma yöntemi aradığınızdan eminseniz deri altı çubuk yöntemini kullanmayı düşünebilirsiniz.

OLUMLU YÖNLERİ

- Yerleştirildiği ilk günden itibaren koruma sağlar.
- 3 yıl süreyle gebeliği önler.
- Cinsel ilişkiyi kesintiye uğratmaz.
- Östrojene bağlı yan etkiler olmaz.
- Anne sütünün miktar ve niteliğini etkilemez.

OLUMSUZ YÖNLERİ

- İlk yıl içinde âdet düzeninde aksama, düzensiz ve uzamış kanamalar görülebilir. Uygulamadan bir yıl sonra hiç âdet görmemeniz mümkündür.
- Uygulama için eğitilmiş personel gereklidir.
- Cerrahi işlemle takıldığı için enfeksiyon riski vardır.
- Deri altında fark edilebilir.
- Kendi kendinize çıkartamazsınız.
- Cinsel yolla bulaşan hastalıklara karşı korumaz.

NASIL UYGULANIR?

- Kullanmaya başlamadan önce bir sağlık kuruluşundan **mutlaka danışmanlık** alınmalıdır.
- Âdetin ilk beş günü içinde, sol kolun üst kısmına yerleştirilir.
- İşlem yaklaşık 1 dakika sürer ve etkisi hemen başlar. Çıkartıldığında, doğurganlık geriye döner.

DİKKAT!

- Şiddetli âdet kanaması,
- Şiddetli baş ve karın ağrısı,
- Sarılık,
- Âdet kesilmesi ya da beklenmeyen vajinal kanama, **durumlarında hemen bir sağlık kuruluşuna başvurulmalıdır.**

KİMLER İÇİN UYGUN DEĞİLDİR?

- Gebeysez ya da gebe olduğunuzdan şüpheleniyorsanız,
- Tanısı konmamış vajinal kanamalarınız oluyorsa,
- Meme kanserinizi varsa,
- Ciddi ve aktif bir karaciğer hastalığınız varsa,
- Verem, sara, kalp veya yüksek tansiyonunuz varsa,
- Sentetik progesteron kullanamıyorsanız,
- İmplant bileşenlerine alerjiniz varsa,
- 6 haftadan küçük bebeğinizi emziriyorsanız, **deri altı çubuk kullanmamalısınız.**

ACİL KORUNMA

Korunmasız ve plansız bir cinsel ilişki yaşadıysanız istenmeyen gebelikten korunmak için acil korunma yöntemlerine başvurabilirsiniz. Günümüzde acil koruma için var olan seçenekler hormonlu acil koruma (ertesi gün hapi) ve ilişki sonrası rahim içi araç uygulanmasıdır.

NASIL KORUR?

- Hormonlu acil koruma (ertesi gün hapi) döllenmiş yumurtanın rahim içine yerleşmesini önler. Yumurtlamadan önce kullanıldığında yumurta oluşumunu engeller. **100 kadından 75-80'inde gebeliği önlemede başarılı olmuştur.**
- İlişki sonrası RİA uygulaması, döllenmeyi ve döllenmiş yumurtanın rahime yerleşmesini önler. **100 kadından 99'unda etkili olmuştur.**

OLUMLU YÖNLERİ

- İstenmeyen gebeliklerin daha oluşmadan önlenmesi için fırsat yaratır.

OLUMSUZ YÖNLERİ

- Hormonal koruma mümkün olan en kısa sürede, en fazla 3 gün içinde kullanılmalıdır.
- Kullanımdan sonra yeni bir korunmasız ilişki ya da kullanım hatası olursa korumaz.
- Diğer yöntemler kadar etkili değildir, **doğum kontrol yöntemleri yerine kullanılmamalıdır.**
- Cinsel yolla bulaşan hastalıklara karşı korumaz.
- Bulantı, kusma gibi yan etkileri vardır.

HORMONLU ACİL KORUNMA

İki hormonlu haplar (Ertesi gün hapi)

Sadece acil korunma amaçlı satılan, içinde 4 adet normal dozlu doğum kontrol hapi bulunan bir üründür. Korunmasız cinsel ilişkiden sonra ilk 72 saat içinde 2 adet alınmalıdır. Aradan 12 saat geçtikten sonra 2 adet hap daha alınır. Bu uygulamanın 72 saatte tamamlanması gereklidir.

Tek hormonlu haplar (İlişki sonrası hapi)

İçinde sadece progesteron hormonu bulunmaktadır. Korunmasız cinsel ilişkiden sonra ilk 72 saat içinde aynı anda 2 tane hap alınabilir.

İlişki sonrası RİA uygulaması

İlk 5 gün içerisinde eğitilmiş sağlık personeli tarafından rahim içi araç uygulanır.

DİKKAT!

1. Haplar bulantı yapabilir. Bu nedenle hap almadan 1 saat önce bulantı ve kusma giderici bir ilaç alınması rahatsızlığınızı azaltabilir.
2. Hormon içeren haplar alındıktan sonraki ilk 2 saat içinde kusma olmuşsa; hiç hap alınmamış gibi yöntemi uygulamaya tamamen yeniden başlayarak aynı doz hapın tekrar alınması gereklidir. 12 saat geçtikten sonra aynı doz tekrarlanmalıdır.
3. Acil korunmadan sonra mutlaka etkili bir korunma yöntemine başlanması gerekmektedir.
4. Âdette 7 günden fazla bir gecikme olduysa gebelik ihtimali için mutlaka bir sağlık kuruluşuna başvurulmalıdır.
 - Âdet düzeninizde değişiklik olduysa,
 - Beklenenden daha az miktarda ya da daha kısa süren âdet kanaması olursa,
 - 4 hafta içinde âdet olmazsa,
 - Alt karın ya da kasıklarda şiddetli ağrı olursa,
 - Cinsel yolla bulaşan hastalık belirtileri geliştirse (artan vajinal akıntı, idrar yaparken zorluk gibi),

mutlaka bir sağlık kuruluşuna başvurun.

ACİL KORUNMA YÖNTEMLERİ GÜNDELİK KORUNMA YÖNTEMLERİ DEĞİLDİR, BU ŞEKİLDE KULLANILMAMALIDIR.

DOĞAL DOĞUM KONTROL YÖNTEMLERİ

Doğal doğum kontrol yöntemlerini uygularken bedenimize herhangi bir müdahalede bulunmayız. Bu nedenle herhangi bir yan etkisi görülmez. Ama kadınlar doğurgan oldukları dönemleri çok iyi takip etseler bile gebelikten korunulabileceğinin garantisi yoktur. Ayrıca doğal doğum kontrol yöntemlerinin hiçbiri cinsel yolla bulaşan hastalıklara karşı koruma sağlamaz.

■ Gün Sayma (Takvim Yöntemi)

Hamile kalabileceğimiz günleri âdet günlerimizi hesaplayarak saptarız. **Âdet kanamamız düzensizse, bu güvenilir bir yöntem değildir.** Âdet gördüğümüz günler, kanamanın hemen öncesindeki ve hemen sonrasındaki günler, hamile kalma tehlikemizin en az olduğu günlerdir. Diyelim ki 28 günde bir âdet görüyoruz ve bu yıllardan beri böyle, buna güveniyoruz.

Bu sayıyı ikiye böleriz (14 buluruz). Âdetimizin ilk gününden sayarak 14'üncü gün yumurtlama günümüzdür. Yumurtlama günümüzden 3 gün önce ve 3 gün sonrasını kapsayan dönemde cinsel ilişkiye girerek hamile kalabiliriz. Yani âdet günümüzün başlangıcından 10 gün sonrasına kadar güvenli, 10'uncu günden 20'nci güne kadar tehlikeli ve sonra 20'inci günden itibaren âdet görene kadar güvenlidir. Ancak kanama zamanlarımız çeşitli nedenlerle değişebildiği için, gün sayma çoğu zaman işe yarayan bir yöntem değildir. Hamile kalma riski o denli yüksektir ki, kimi doktorlar bunu gebelikten korunma yöntemi bile saymaz.

■ Geri Çekme

Erkek boşalmadan hemen önce penisini vajinadan çıkarır, böylece meni sıvısı kadının içine girmez. Ancak erkek tam olarak boşalmadan önce gelen sıvıda da sperm bulunabileceği için çok riskli bir yöntemdir. Ayrıca erkeğin zamanında geri çekilip çekilemeyeceği kaygısı da ilişki sırasında gerginlik yaratabilir.

■ Yeni Doğan Bebeği Emzirme

Bu yöntemi sadece yeni doğum yapanlar kullanabilir. Bu yöntemin etkili olabilmesi için;

- Doğumdan sonra âdet görmeye başlamamış olmanız,
- Bebeğe sadece anne sütü verip, takviye mama yedirmiyor olmanız,
- Doğumun üstünden 6 aydan fazla geçmemiş olması gerekir.

Hamile kalma riski o kadar yüksektir ki, emzirmeyi doğum kontrol yöntemi saymak zordur.

■ CERRAHİ YÖNTEMLER

■ Kadınlarda Tüplerin Bağlanması (Tüp Ligasyonu)

Yumurtayı yumurtalıklarımızdan rahme taşıyan tüpler bağlanır. Bu şekilde yumurta ile spermin birleşmesi, yani gebelik önlenir. Yarım saatlik bir ameliyatla veya sezaryen sırasında yapılabilir. Bir daha hiç çocuk istemiyorsak başvurabileceğimiz bir yöntemdir. Vücudumuz üzerinde herhangi bir yan etkisi yoktur. Yine normal bir şekilde âdet görürüz, cinsel işlevimiz ve aldığımız zevk etkilenmez.

Bu ameliyat sadece bizim iznimiz ve isteğimiz doğrultusunda yapılmalıdır. Aksi suçtur!

■ Erkekte tohum kanallarının bağlanması (Vazektomi)

Erkeğin kanalları 15-20 dakika süren bir ameliyatla bağlanır. Erkeğin görünümünde, cinsel arzu ve yeterliliğinde, cinsel doyumunda, erkeklik organının (penisin) sertleşmesinde ve boşalmasında hiçbir değişiklik olmaz.

Her iki yöntemde de geriye dönüş, yani doğurganlığın tekrar kazanılması mümkündür, fakat masraflı ve her kişide olumlu sonuç vermeyen bir ameliyat gerektirir. Bu nedenle, cerrahi yöntemlere başvurmadan önce bir daha çocuk istemediğimizden kesinlikle emin olmamız çok önemlidir.

SAĞLIKSIZ KOŞULLARDA DÜŞÜK YAPMAYA ÇALIŞMAMALIYIZ

— Hamile kalmak istemiyordum abla.
Doktor da öyle demişti. Aklıma ne gelirse yapıyorum, düşün de kurtulayım diye.

— Sakın ha kızım cahillik edip olmadık işlere kalkışma. Hem kendini hem de ana kucağına muhtaç kızlarını tehlikeye atma. Al kocanı bir doktora git.

Emine: Hülyacığım, neyin var? Pek dertli görünüyorsun.

Hülya: Sorma Emine abla, 1,5 aylık hamileyim. Bizim kızların büyüğü, Ebru bile daha 3 yaşına gelmedi, biliyorsun.

Emine: Arka arkaya 3 çocuk büyüttüm. Ama çok sıkıntılar çektim. Şimdiki aklım olsa doğru korunur, hamile kalmazdım. Birinci bebeğim üç aylıkken ikinciye hamile kaldım. Kâbus gibiydi. İkinci bebekten sonra büyüklerin verdiği akla uyup, her gün rahmin girişine sirkeli pamuk koydum, bir işe yaramadı. Yine hamile kaldım, üstelik rahmimde yaralar oluştu. İyileşmesi de çok uzun sürdü.

Sonra doktor kocama prezervatif kullanması gerektiğini söyledi. Eşim önce itiraz etti. Ama doktor, prezervatif kullanırsak hem benim istemeden hamile kalmayacağımı, hem de kocamda olabilecek mikropların bana geçmeyeceğini anlattı. Eşim de ikna oldu. O günden beri prezervatif kullanıyor. Hem de kendi beğenip seçiyor. Ben de rahat ettim.

Hülya: Karnımdakini hiç istemiyorum abla, öbür iki doğumum zor oldu, sezaryen yaptılar. Doktor, tekrar hamile kalma, mutlaka korun demişti. Şimdi öleceğim diye korkuyorum. Yüksekten atlıyorum, ağır kaldırıyorum, düşün de kurtulayım diye.

Emine: Aman kızım, sakın ha kendi kendine düşüreceğim diye uğraşma. Kendine zarar verebilirsin. Al kocanı yanına, bir doktora git. Kürtaj olman gerekiyorsa, ol. Sonra da ya eşin ya sen mutlaka korunun.

Hülya: Çok haklısın abla. Ben bizimkini alıp, bir doktora gideyim. Hem bu sorunu çözelim, hem de bir korunma yöntemi bulalım.

KADIN
HASTALIKLARI
VE DOĞUM
UZMANI

KÜRTAJ

Ana rahminde oluşmaya başlamış ceninin belli bir süre içinde doktor tarafından alınmasıdır.

■ KÜRTAJ BİR DOĞUM KONTROL YÖNTEMİ DEĞİLDİR.

Her kadının doğum kontrol yöntemlerini tanıyıp, kendisi için en uygun olanı seçerek, kürtaja gerek kalmayacak şekilde istemediği gebelikten korunmaya hakkı vardır. Ancak her kadın gerektiğinde ve istediğinde kürtaja başvurabilmelidir.

■ KÜRTAJIN SAĞLIKSIZ KOŞULLARDA YAPILMASI NE DEMEKTİR?

Kürtajın sağlıksız koşullarda yapılması deyince;

- Kadının kendi kendine düşük yapmaya çalışmasını,
- Hekimler dışında, yetkisi ve eğitimi olmayan kişiler tarafından ve sağlıksız, pis ve donanımsız ortamlarda kürtaj yapılmasını anlıyoruz.

Bilgisizlik, hamileliği eşten ya da çevreden gizleme kaygısı, sağlık hizmetlerinin yetersizliği bizleri sağlıksız koşullarda kürtaj yaptırmaya itebiliyor. Kendi kendimize ya da ehil olmayan kişilerin yardımıyla düşük yapmaya çalışabiliyoruz. Bu durumlarda kadının sağlığı ve hayatı ciddi tehlike altındadır. Böyle kürtajlar iltihaplanma, kısırlık, hatta ölümlerle bile sonuçlanabilir.

■ KENDİ KENDİNE DÜŞÜK YAPMAYA ÇALIŞAN KADIN ÇOK CİDDİ HAYATİ TEHLİKELERLE KARŞI KARŞIYADIR.

İstmeden hamile kalmış kadınlar, hamileliklerini uzman doktorların denetiminde, sağlıklı koşullarda ve kendilerini tehlikeye atmadan sona erdirebilirler. Ancak, doğum kontrol yöntemleri arasından kendimize en uygununu seçip kullanarak istemediğimiz bir hamileliği önlemek her zaman için ilk tercihimiz olmalıdır.

KÜRTAJ ÜLKEMİZDE YASAL BİR HAKTIR

Türkiye’de kadınların hamileliklerinin ilk 10 haftasında kürtaj olma hakkı vardır. Hamileliğin 12’nci haftasından sonra kürtaj kadının sağlığını tehlikeye atabilir. Kürtaj yaptıracak kişi 18 yaşından küçükse velisinin, evliyse eşinin onayı gerekmektedir. Kürtaj, devlet hastaneleri ya da özel klinikler gibi donanımlı sağlık kurumlarında, uzman sağlık görevlileri tarafından yapılmalıdır. İslam ise, hamileliğin ilk 120 günü içerisinde yapılan kürtaja izin verir.

HAMİLELİK SÜRESİNİN HESAPLANMASI

Ülkemizde anne karnındaki cenin 10 haftaya kadar kürtaj yöntemiyle alınabilir. Bu durumda hamileliğin kaçınıcı haftasında olduğunuzu bilmek çok önemlidir. Hamileliğinizin başlangıç tarihini hesaplarken, **ilişkide bulunduğunuz tarihi, yani dölleme tarihini esas almayın.** Bu yanlıştır. Eğer hamileyseniz, hamileliğiniz son âdetinizin ilk gününde başlamış sayılır.

* Kadının İnsan Hakları Derneği kürtaj hakkı ve kürtaja erişim üzerine çalışmaktadır.
www.kurtajhakkim.org web sitesinden detaylı bilgiye ulaşabilirsiniz.

KISIRLIK (İNFERTİLİTE)

Hatice'nin yedi yıldır mutlu bir evliliği vardı. Eşiyle hem evliliğe alışmak, hem de maddi olarak biraz düze çıkmak için hemen çocuk yapmamaya, cinsel ilişkilerini korunarak sürdürmeye karar vermişlerdi. Beş yıl sonra, çocuk sahibi olmaya karar vererek korunmayı bıraktılar. Aradan iki yıl geçmiş, Hatice hâlâ hamile kalmamıştı; bu durum onu üzmeye başladı. Kısır olduğundan şüpheleniyordu; sonunda bir doktora gitmeye karar verdi. Doktor, Hatice'yi muayene ettikten sonra, görünürde çocuk sahibi olmasına engel bir durum olmadığını, bir de eşini görmesi gerektiğini söyledi.

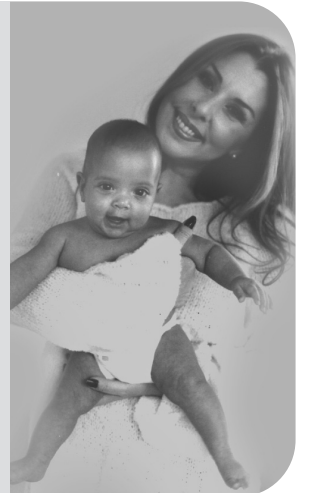

— **Görünüşte çocuk sahibi olmanıza engel bir durum yok. Eşinizi de görmem gerek. Önce ona bir sperm tahlili yaptıralım. Bu tahlil sizin yaptıracağınızdan çok daha kolay ve ucuz.**

Doktor: Hamile kalmamanızın, eşinizle ilgili bir sebebi de olabilir. Onu da bir muayene etmeliyim. Önce, ikinize de psikolojik durumunuz ve tıbbi geçmişiniz konusunda bazı sorular soracağım. Zira, hamile kalmamanın bedensel olduğu kadar psikolojik nedenleri de olabilir. Eşinizin veya sizin daha önce geçirmiş olduğunuz ameliyatlar, stres, aşırı kilo veya zayıflık, aşırı alkol ve sigara kullanımı ya da bazı ilaçların yan etkileri, mesela erkeklerde ülser ve tansiyon ilaçları da üremeyi engelleyici rol oynayabiliyor. Daha sonra, sizin ve eşinizin üreme organlarına bağlı bir sorun olup olmadığını anlamak için bazı testler yapacağız. Önce eşinizin bir meni (sperm) tahlili yaptırması gerekiyor. Eşinizden gelen menide sperm oranı yetersiz veya sağlıklı olabilir ya da spermeler rahme ulaşmıyor olabilir. Bu test, size yapacağımız testlerden çok daha kolay ve ucuzdur. O nedenle, araştırmalara eşinizden başlamamız gerekiyor.

Tıbbi yollarla hamile kalmaya çalışmak çok zorlu, pahalı ve uzun bir yolu seçmek anlamına geliyor. Bu yöntemlerin garantisi de yok, tüm uğraşlarınıza ve masraflarınıza rağmen bir sonuç alamayabilirsiniz. Yani, böyle bir yolu seçmeden önce, iyi bir karar vermek ve hazırlıklı olmak gerekiyor. Unutmayın, mutlu bir birliktelik için çocuk sahibi olmak şart değil. Yine de bu yolu denemeye karar verenlere, her şeyden önce güvenilir uzman ve kurumlara danışmalarını öneriyoruz.

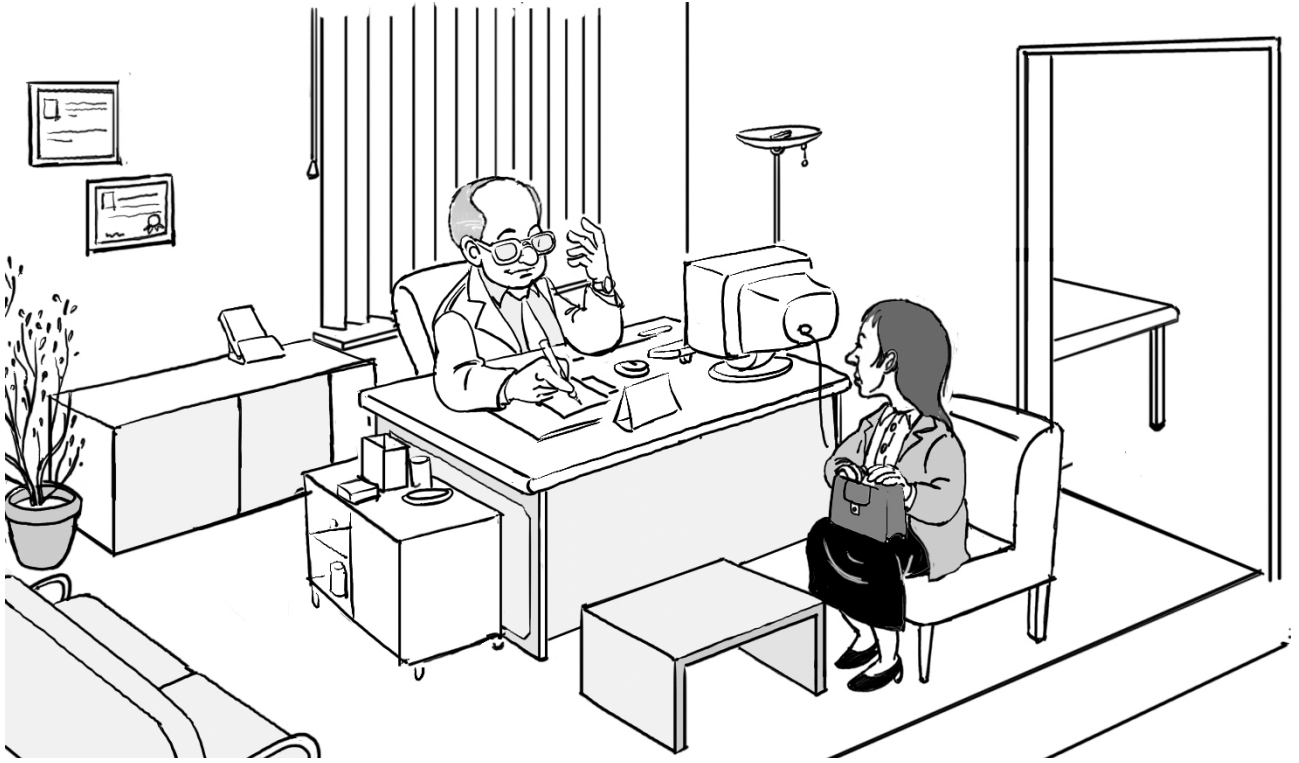
Ayrıca, çocuk sahibi olmak için mutlaka kendinizin doğurması gerekmez; kimsesiz bir çocuğu evlat edinmek de her zaman mümkün. Örneğin Nilüfer kendisi çocuk doğurmak yerine, bir çocuğu evlat edinmeyi tercih etti.

— Bu yöntemlerin bir garantisi yok galiba?

— Denemeye karar verseniz bile, benim tavsiyem bir noktada yeter demeyi bilmektir. Yoksa hem beden ve ruh sağlığınız bozulabilir, hem de maddi olarak büyük bir yük altına girersiniz.

Hatice: Peki, ya eşimde bir sorun yoksa?

Doktor: Sizin de üreme organlarınızın sağlıklı çalışıp çalışmadıklarını belirlemek amacıyla testler yaparız, ayrıca hormon düzeyinizi de incelememiz gerekir. Ben rahminizde bir sorun görmedim, fakat yumurtalıklarınızda ya da yumurtanın rahme ulaşmasını sağlayan tüplerde tıkanıklık olabilir.

Hatice: Ya böyle bir sorun varsa, ne yapabiliriz?

Doktor: Merak etmeyin, tüm bu söylediğimiz nedenler çocuk sahibi olamayacağınız anlamına gelmez. Doğal yollarla veya tıbbi yardımla hamile kalmanız mümkündür. Sorun erkekteyse, en sık uygulanan yöntem olan “yapay dölleme” ile erkeğin spermi alınarak kadının rahmine yerleştirilir. Yok, eğer sorun sizdeyse, yumurtlamayı destekleyici ilaç tedavisi yapılabilir veya kanallardaki tıkanıklığın giderilmesi için cerrahi yöntemler uygulanabilir. Pahalı bir seçenek olmasına rağmen, tüp bebek yöntemi de bir çözüm olabilir. Fakat, özellikle kadınlar üzerinde yapılacak uygulamalarda, yan etkilerinin ne olduğu hakkında bilgili ve bilinçli olmak çok önemlidir. Tedavi sırasında uygulanabilecek cerrahi yöntemler veya size verilecek hormonların olası etkileri konusunda önce iyice bilgi edinmenizi tavsiye ederim. Zira, size en uygun ve en sağlıklı yöntemi seçmeniz çok önemli.

YA ÇOCUĞUM OLMUYORSA...

— Kız başına üniversiteye gidip de ne olacakmış? Okuyacakmış da, çalışacakmış... Daha neler! Otursun evinde annesine yardım etsin!

Fatmagül üniversiteye gidemedi ama, mutlu bir evlilik yaptı ve sevdiği bir işte çalışmaya başladı.

— Çalışmak istiyorum Mehmet. Tam istediğim gibi bir iş bu. Başarabilir miyim dersin?

— Sen istedikten sonra her işin üstesinden gelirsin.

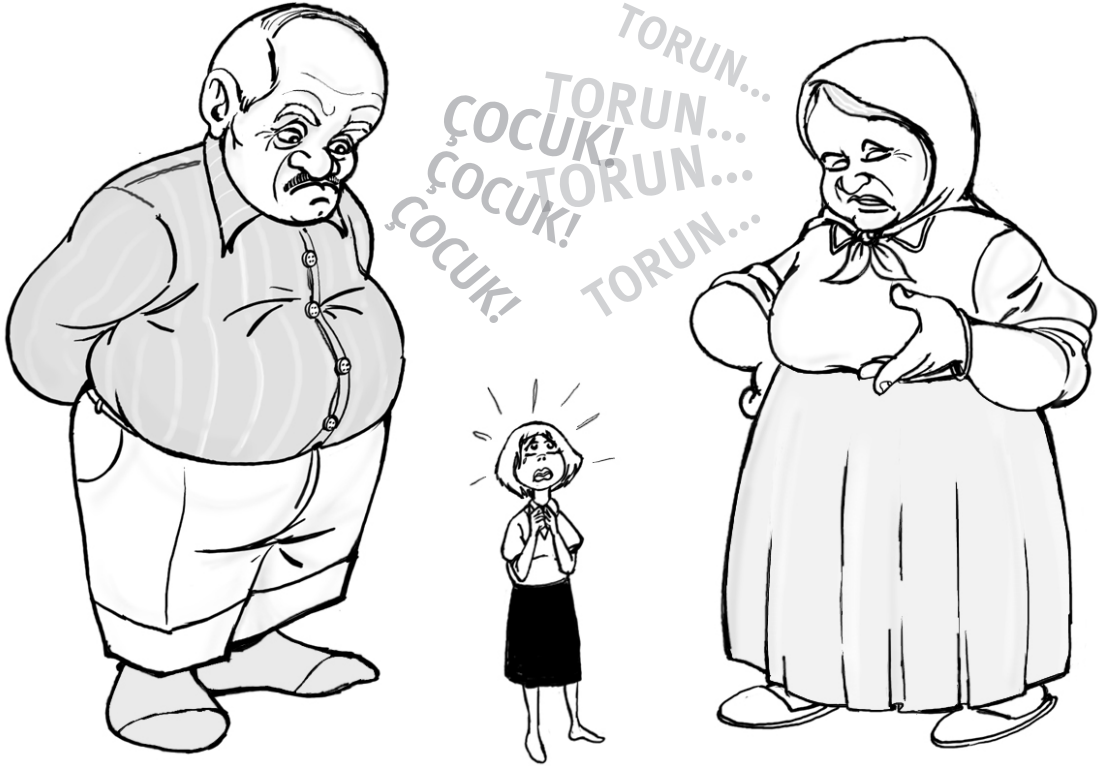

— Fatmagül, kaynanan senin için kısır diyor. Dikkat et kızım, kocanla aranı bozacak!

— Neden ama, biz daha çocuk sahibi olmaya hazır hissetmiyoruz ki kendimizi.

Fatmagül, çok istemesine rağmen, liseden sonra ailesindeki erkeklerin baskıları yüzünden üniversiteye gidememişti. Bu yüzden iş bulamayacağını düşünüyor, çok üzülüyordu.

Fatmagül bir yıl geçmeden, sevdiği bir insanla karşılaştı ve evlendiler. Tam o sırada, karşısına hiç beklemediği bir fırsat çıktı. Bir tanıdığı vasıtasıyla güzel bir iş buldu. Altı ay boyunca ondan mutlusu yoktu, hem Mehmet'le evliliğinde, hem de işinde çok mutluydu. Ta ki kaynanası işe karışana kadar... Günün birinde, bir komşusundan, kaynanasının hakkında ileri geri konuştuğunu ve bir yıldır hamile kalmadığına göre, kısır olduğunu, bu durumda Mehmet'in onu boşaması gerektiğini söylediğini öğrendi. Başından aşağı kaynar sular döküldü.

Fatmagül bu baskılar altında küçüldüğünü hissediyordu.

Korunmamalarına rağmen hamile kalmamış, o güne kadar da bunu hiç dert etmemişti; zira henüz, çocuk sahibi olmak gibi bir istekleri yoktu. Bir süre sonra, Fatmagül'ün üzerindeki baskılar artmaya başladı. Mehmet'in ailesi ne yapmış etmiş, eşini ve hatta kendi ailesini bile etkisi altına almıştı.

Fatmagül, hiç çocuk doğuramayacağına neredeyse kendisi de inanmaya başlayacaktı. Aslında kendini anneliğe pek hazır hissetmediği halde, dayanamayıp bir sağlık uzmanına gitti. Derdini anlatmaya başladığında gözyaşları boşanıverdi, ama uzmanla konuştuğunda rahatladı.

Uzman, ona telaşa kapılmak için hiçbir neden olmadığını, zira korunmadan haftada 2 veya 3 kere ilişkiye girse de, hamile kalmak için kendisine en az bir yıl süre tanınması gerektiğini anlattı.

Uzman: Cinsel ilişkinin zamanlaması ve hamile kalmaya uygun günlerdeki sıklığı gebelik açısından çok önemli. Bir kadın ayın sadece 6-7 gününde hamile kalabilir. Bu günler, iki âdet döneminin ortasındaki gün ve ondan önceki 2-3 gündür. Örneğin, bir kadın 28 günde bir âdet görüyorsa, âdetinin ilk gününden sayarak, 10'uncu gün ile 16'ncı gün arasındaki günler en kolay hamile kalabileceği dönemdir. Her şeyden önce çocuk isteyip istemediğinize karar verin. Eğer istiyorsanız, çocuk sahibi olmak için kendiniz ve evliliğiniz açısından en uygun zamanı seçmeniz, sağlıklı çocuk yetiştirmenin ilk şartı. Aile ya da çevre baskısıyla çocuk yapmak, hem sizi, hem eşinizi, dolayısıyla çocuğu da mutsuz edecektir. Ama, çocuğu siz doğuracağınıza göre, bu karar hakkı, en başta sizin.

Eğer kendinizi henüz çocuk sahibi olmaya hazır hissetmiyorsanız, size en uygun doğum kontrol yöntemini seçmeniz konusunda yardımcı olabilirim.

Fatmagül: Teşekkür ederim. İçimi rahatlattınız. Peki, diyelim ki karar verdik ve bir yıl beklememize rağmen çocuğumuz olmadı. Bu, benim kısır olduğum anlamına mı gelir?

Uzman: Hayır, kesinlikle böyle bir şey yok. Sorun, eşinizden de kaynaklanıyor olabilir. Böyle bir durumda, her şeyden önce sorunun eşinizden mi yoksa sizden mi kaynaklandığının tespit edilmesi gerekir. Bir kadının hamile kalamamasının nedenleri eşinden, kendisinden ya da her ikisinden kaynaklanabilir. Bu, daha önce hamile kalmış ve çocuk doğurmuş kadınlar için de geçerlidir. Ayrıca, hamile kalmanızı etkileyen başka birçok neden olabilir. Ama, şu anda bunları sorun etmeniz için hiçbir neden yok. Her şeyden önce, eşinizle konuşarak, ne zaman çocuk sahibi olmak istediğinize karar verin.

Fatmagül, günlerdir ne kadar boşuna üzülmüş olduğunu düşündü. Öğrendiklerini bir an önce eşiyle paylaşmak için sabırsızlanıyordu.

Hamile kalmak isteyen 30 yaşın üstündeki kadınlar, âdet dönemleri düzensiz veya ağrılı geçenler veya başka sağlık şikâyetleri olanlar bir yıl beklemeden de sağlık uzmanlarına danışabilirler.

Fatmagül, hiç çocuk doğuramayacağına neredeyse kendisi de inanacaktı...

Aslında anneliğe kendini hazır hissetmediği halde, dayanamadı bir sağlık uzmanına gitti.

— Ben kısır mıyım doktor?

— Telaşlanmayın. Bir kadın, bir ayın sadece 6 veya 7 gününde hamile kalabilir.

Yani o kadar kolay değil hamile kalmak. Ama önce hamile kalmak isteyip istemediğinize karar vermeniz lazım.

DOĞURGANLIK HAKLARIMLA İLGİLİ BİLGİ VE DESTEK ALMAK İÇİN NERELERE BAŞVURABİLİRİM?

Aşağıda listesi bulunan kuruluşlardan doğum kontrol yöntemleri hakkında aldığınız bilgileri kullanmadan önce, kendi vücudunuza en uygun ve yan etkisi en az olan yöntemi seçmek için elinizdeki kitapçıktan faydalanabilirsiniz. Bu bilgileri başka kadınlara aktaracaksanız, onların da bu konuda duyarlı olmalarına yardımcı olabilirsiniz.

■ KAMU KURUMLARI

TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMUNA BAĞLI AİLE HEKİMLİKLERİ

Size en yakın Aile Hekimliği'nin adres ve telefonunu ilinizdeki Sağlık Müdürlüğü'nden öğrenebilirsiniz.

TOPLUM SAĞLIĞI MERKEZLERİ

Her ilde bulunan bu merkezlerin adres ve telefonlarını ilimizdeki Sağlık Müdürlüğü'nden öğrenebiliriz.

AİLE SAĞLIĞI MERKEZLERİ

Bağlı bulunduğunuz aile hekiminiz ve Aile Sağlığı Merkezi'nin adres ve telefonunu ilinizdeki Sağlık Müdürlüğü'nden öğrenebilirsiniz.

DEVLET HASTANELERİ

Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümleri ve Aile Planlaması Üniteleri'ne başvuruda bulunabilirsiniz.

ÜNİVERSİTE HASTANELERİ

Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümlerine başvuruda bulunabilirsiniz.

TABİP ODALARI

İlinizdeki tabip odasının adres ve telefonunu Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi'nden öğrenebilirsiniz. (0312) 231 31 79

ÜNİVERSİTE HASTANELERİ

Kadın-Doğum Bölümleri

BELEDİYELERE BAĞLI SAĞLIK BİRİMLERİ

Size en yakın belediyeye başvurarak herhangi bir sağlık birimleri olup olmadığını sorabilir, varsa yararlanabilirsiniz. Aşağıdaki belediyeler kadınların yanı sıra LGBTİ bireyler için de sağlık hizmeti vermektedir.

Beşiktaş Belediyesi Sağlıklı Yaşam Merkezi, İstanbul
(0212) 258 24 16

Şişli Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğü, İstanbul
(0212) 234 48 31-(0212) 232 18 43

Kadıköy Belediyesi Zehra-Mustafa Yüksel Mamografi ve Kadın Sağlığı Merkezi, İstanbul
(0216) 565 66 16

Çankaya Belediyesi Halk Sağlığı Merkezi, Ankara
0 850 455 02 65

Konak Belediyesi Gönüllü Danışmanlık ve HIV Test Merkezi, İzmir
(0232) 484 22 91

SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI

BARO ADLİ YARDIM BÜROSU

Pek çok ilde Barolar bünyesinde kadın hakları ile ilgili birimler bulunmaktadır. Bulduğunuz ilde Baro'ya başvurarak ilgili birimlere ulaşabilir, hukuki yardım talebinde bulunabiliriz. Bu hizmet özellikle maddi olanakları avukat tutmaya elverişli olmayan kişilere yardım amacıyla verilmektedir.

AIDS VE CİNSEL YOLLA BULAŞAN HASTALIKLAR DERNEĞİ

(0232) 343 71 30 - www.cinselhastaliklar.net

ANKARA BAROSU KADIN HAKLARI MERKEZİ

(0312) 416 72 00

İSTANBUL BAROSU KADIN HAKLARI UYGULAMA MERKEZİ

(0212) 393 08 29

İZMİR BAROSU KADIN HAKLARI KOMİSYONU

(0232) 400 00 04

ANKARA KADIN DAYANIŞMA VAKFI

(0312) 430 40 05 - (0312) 432 07 82 - www.kadindayanismavakfi.org.tr/ - E-posta: kadindv@yahoo.com.tr
Merkez Pazartesi, Salı, Çarşamba ve Cuma günleri saat 11.00-17.00 arasında; Perşembe günleri ise saat 13.00-17.00 arasında açıktır.

MOR ÇATI KADIN SİĞİNAĞI VAKFI - İSTANBUL

(0212) 292 52 31-32 - www.morcati.org.tr - E-posta: morcati@morcati.org.tr
Salı günleri hariç hafta içi her gün saat 10.00-16.30 saatleri arasında destek alabilirsiniz.

CİNSEL ŞİDDETLE MÜCADELE DERNEĞİ - İSTANBUL

(0542) 585 39 90 - www.cinselsiddetlemucadele.org - E-posta: info@cinselsiddetlemucadele.org

KAOS-GL - ANKARA

(0312) 230 03 58 - www.kaosgl.org - E-posta: kaosgl@kaosgl.org

SOSYAL POLİTİKALAR CİNSİYET KİMLİĞİ VE CİNSEL YÖNELİM ÇALIŞMALARI DERNEĞİ (SPOD) - İSTANBUL

(0212) 292 48 02 - www.spod.org.tr - E-posta: info@spod.org.tr

CİNSEL EĞİTİM TEDAVİ VE ARAŞTIRMA DERNEĞİ (CETAD) - İSTANBUL

(0212) 219 59 54 - (0535) 309 40 17 - www.cetad.org.tr - E-posta: info@cetad.org.tr

GÖZALTINDA CİNSEL TACİZ VE TECAVÜZE KARŞI HUKUKİ YARDIM PROJESİ - İSTANBUL

(0212) 245 45 93

İNSAN KAYNAĞINI GELİŞTİRME VAKFI - İSTANBUL

(0212) 293 16 05 - www.ikgv.org - E-posta: ikgv@ikgv.org

POZİTİF YAŞAM DERNEĞİ - İSTANBUL

(0212) 288 38 83 - www.pozitifyasam.org - E-posta: pym@pozitifyasam.org

POZİTİF-İZ DERNEĞİ

(0535) 519 54 95 - www.pozitifiz.org

TÜRKİYE AİLE SAĞLIĞI VE PLANLAMASI VAKFI (TAPV) - İSTANBUL

(0212) 257 79 41 - www.tapv.org.tr - E-posta: info@tapv.org.tr

SAĞLIK BAKANLIĞI İLETİŞİM MERKEZİ (SABİM)

Sağlık hizmetlerine erişimde yaşadığınız herhangi bir hak ihlalinin SABİM'e bildirebilirsiniz.

(0312) 258 50 63 - E-posta: sabim@saglik.gov.tr

Bu kitapçık hazırlanırken şu kaynaklardan yararlanılmıştır:

Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP) Eğitici El Kitabı: Kadının İnsan Hakları Derneği;

Unsafe Abortion in the ECE Region (Avrupa Topuluğu Bölgesinde Sağlıksız Kürtaj): IPAS;

Our Bodies, Our Selves (Bedenimiz ve Biz): The Boston Women's Health Book Collective;

Where Women Have No Doctor (Doktor Bulamayan Kadınlar İçin): The Hesperian Foundation;

Doğum Öncesi Eğitim: İstanbul Tıp Fakültesi Kadın ve Çocuk Sağlığı Eğitim ve Araştırma Birimi;

İslamda Aile Planlaması: TAP Vakfı

Family Planning A Global Handbook for Providers, 2011 Update (Aile Planlaması, Hizmet Sunucular için Küresel El Kitabı, 2011 Yenilenmiş Basım): USAID, WHO, UNFPA

Aile Planlaması Danışmanlığı için Resimli Rehber: Sağlık Bakanlığı

DOĞURGANLIK HAKLARIMIZ VAR!

Kadının İnsan Hakları Derneği (KİH), Türkiye’de ve dünyada kadınların insan haklarını savunmak ve hayata geçirmek amacıyla 1993 yılında kurulan bağımsız bir sivil toplum kuruluşudur. Adını Birleşmiş Milletler’in aynı yıl Viyana’da düzenlediği İnsan Hakları Dünya Konferansı’nda ortaya çıkan “kadın hakları insan haklarıdır” söyleminden almıştır. Dernek, kadının insan haklarının eksiksiz uygulanması ve kadınların hayatın her alanına özgür bireyler ve eşit yurttaşlar olarak katılımını desteklemek amacıyla yerel, ulusal ve uluslararası düzeylerde çalışır.

KİH, kadınlar için hak bilinci geliştirme, savunuculuk, dayanışma ağları oluşturma ve feminist bilginin yaygınlaştırılması alanlarında aralıksız sürdürdüğü çalışmaları ile ulusal ve uluslararası düzeyde tanınan saygın bir sivil toplum örgütü haline gelmiştir. Bu çalışmalarının sonucunda KİH Türkiye’de kadının insan hakları eğitiminin yaygınlaşmasına ve yasal reformların gerçekleşmesine önemli katkı sağlamış, Müslüman toplumlar arasında kapsamlı bir ağ kurmuş ve Birleşmiş Milletler’de kadının insan haklarının önde gelen savunucularından biri olmuştur. Toplumsal cinsiyet eşitliği ve sosyal adaletin gelişmesine katkılarından dolayı 1999 yılında Kalkınmada Kadın Hakları Derneği (AWID) tarafından Öncü Çözümler Ödülü’ne layık görülen KİH, 2005 yılında EKOSOK (BM Ekonomik ve Sosyal Konseyi) nezdinde Özel İstişari Statüsü almıştır.

KİH, yasal reformlar için gerçekleştirdiği kampanyalar, kadınların cinsel, bedensel ve doğurganlık hakları için Müslüman toplumlar arasında oluşturduğu Müslüman Toplumlar Arasında Cinsel ve Bedensel Haklar Koalisyonu (CSBR) adı altında dayanışma ağları ve yürüttüğü savunuculuk çalışmalarından dolayı, 2007 yılında Gruber Vakfı Uluslararası Kadın Hakları Ödülü’nü kazanmıştır.

Derneğin geliştirdiği ve 1995 yılından beri Türkiye genelinde 17 binin üzerinde kadına ulaşan Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP), halen Türkiye ve dünyadaki en yaygın, sürdürülebilir ve kapsamlı insan hakları eğitim programlarından biri konumundadır. KİHEP 2004 yılında İnsan Haklarında Yeni Taktikler Projesi çerçevesinde, “dünyada insan hakları konusunda kullanılan en iyi taktiklerden biri” olarak seçilmiştir.

KİHEP, kadınların sahip oldukları hakları konusunda bilinçlenmesini ve bu hakları kullanabilmeleri için gerekli bilgi ve becerileri kazanmasını amaçlar. Program, yerel kadın örgütlenmelerinin oluşmasına destek olur ve yerel kadın örgütleri ile belediyeler gibi kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği içinde uygulanır.

KİHEP’e 2012-2018 döneminde katılan kadınların katılımıyla gerçekleştirilen Etki Değerlendirme Araştırma Raporu sonuçlarına göre, katılımcıların %86’sı KİHEP’in yasal haklarını öğrenmeleri konusunda katkı sağladığını belirtirken, %85’i kişisel gelişim ve dönüşümlerine katkı sağladığını dile getirmişlerdir.

Katılımcılar arasında her 10 kadından 8’i KİHEP sayesinde birçok açıdan bireysel dönüşüm yaşadığını şu şekilde ifade etmiştir: Özgüvenim arttı (%91), kendimi daha güçlü ve donanımlı hissediyorum (%88), kendimi daha iyi ifade ediyorum (%88), toplumsal cinsiyete dayalı eşitsizlikler konusunda farkındalığım arttı (%87) ve bu eşitsizliklerle mücadele etmeye başladım (%81), bedenimle daha barışığım (%85); kendi cinselliğim hakkında daha bilinçliyim (%84).

Kadınlar ayrıca KİHEP’in çocukları ve eşleriyle ilişkilerini iyileştirdiğini şu şekilde dile getirmişlerdir: Çocuklarımı toplumsal cinsiyete duyarlı bir şekilde yetiştirme konusundaki bilgi ve donanımım arttı (%86), çocuklarımla iletişimim iyileşti (%84), eşim/partnerimle iletişimim güçlendi (%71).

Katılımcıların %84’ü ev içi ve ev dışı kadına karşı şiddetle mücadele etme konusunda KİHEP’in olumlu katkı sağladığını belirtirken, %67’si kadın derneklerine üye veya gönüllü olduklarını; %59’u gelir karşılığında çalışma hayatına geri döndüğünü veya çalışmaya başladığını; %62’si eğitim hayatına yeniden başladığını dile getirmişlerdir.

HAKLARIMIZ VAR! SERİSİ

Haklarımız Var! - Cinselliğimiz Var! - Doğurganlık Haklarımız Var! - Ekonomik Haklarımız Var!

KADININ İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

Women for Women’s Human Rights (WWHR)

Ağa Çırağı Sok. No: 7 Pamir Apt. Kat: 2 Daire: 7 Gümüşsuyu 34437 İstanbul, Türkiye

Tel: (212) 251 00 29 - Faks: (212) 251 00 65

E-posta: wwhr@wwhr.org

Web: www.kadinininsanhaklari.org - www.wwhr.org

Facebook: /KadininInsanHaklari Twitter: @kadinih Instagram: @kadinih

ISBN: 978-605-71625-3-3